

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ A
ASOCIAȚIEI GRUPUL DE ACȚIUNE LOCALA
PRIETENIA MURES-HARGHITA, PENTRU
PERIOADA 2015-2020**

Asociația Grupul de Acțiune Prietenia Mureș-Harghita , județul
Mureș

Adresa: str. Petru Maior, nr. 8, comuna Gurghiu

Județul Mureș

Cuprins

INTRODUCERE	3
CAPITOLUL I: Prezentarea teritoriului și a populației acoperite - analiza diagnostic	4
CAPITOLUL II: Componenta parteneriatului	8
CAPITOLUL III: Analiza SWOT (analiza punctelor tari, punctelor slabe, oportunităților și amenințărilor).....	10
CAPITOLUL IV: Obiective, priorități și domenii de intervenție.....	14
CAPITOLUL V: Prezentarea măsurilor	17
CAPITOLUL VI: Descrierea complementarității și/sau contribuției la obiectivele altostrategii relevante (naționale, sectoriale, regionale, județene etc)	41
CAPITOLUL VII: Descrierea planului de acțiune	44
CAPITOLUL VIII: Descrierea procesului de implicare a comunităților locale în elaborarea strategiei	46
CAPITOLUL IX: ORGANIZAREA viitorului GAL- Descrierea mecanismelor de gestionare, monitorizare, evaluare și control a strategiei	48
CAPITOLUL X: Planul de finanțare al strategiei.....	53
CAPITOLUL XI: Procedura de evaluare și selecție a proiectelor depuse în cadrul SDL.....	54
CAPITOLUL XII: Descrierea mecanismelor de evitare a posibilelor conflicte de interese conform legislației naționale	56

INTRODUCERE

LEADER este un instrument important pentru România în reducerea dezechilibrelor economice și sociale și a disparităților dintre urban-rural. Experiența actuală reflectă o capacitate de dezvoltare la nivel local ce nu răspunde în totalitate nevoilor locale, în special în ceea ce privește colaborarea între partenerii publici și privați, iar abordarea strategică trebuie încurajată și dezvoltată. LEADER, concept ce vine de la “legături între acțiuni de dezvoltare rurală”, nu reprezintă doar un set de măsuri care ar trebui implementate, ci este o metodă de mobilizare și promovare a dezvoltării rurale în comunitățile rurale locale și un instrument care funcționează eficient în situații și în zone diferite, prin adaptarea deciziilor privind mediul rural la nevoile extrem de diverse ale zonelor rurale. Conceptul fundamental din spatele abordării LEADER este că, dată fiind diversitatea zonelor rurale, strategiile de dezvoltare sunt mai productive și mai eficiente, dacă sunt decise și implementate la nivel local, de către actorii locali care utilizează proceduri clare și transparente și beneficiază de susținerea administrațiilor publice corespunzătoare. Spațiul rural românesc se confruntă cu numeroase curențe, acestea reprezentând și motivul pentru disparitățile între urban și rural prin prisma tuturor componentelor sale: economie rurală, potențialul demografic, sănătate, școală, cultură, etc. Pentru reducerea acestor disparități, una dintre soluții o reprezintă elaborarea și implementarea unor strategii integrate de dezvoltare de către comunitățile locale, având ca punct de plecare nevoile identificate la nivel local și potențialul endogen. Necesitatea și oportunitatea implementării proiectului derivă din considerentul că se dorește reducerea disparităților dintre mediul rural și mediul urban, dezvoltarea zonei rurale și promovarea unei societăți inclusive și coezive prin abordare strategică și dezvoltarea comunității prin intermediul relațiilor de colaborare între partenerii publici și privați. Amplasamentul proiectului este în România și cuprinde 7 comune din județul Mureș (Comuna Petelea, Comuna Beica de Jos, Comuna Solovăstru, Comuna Ibănești, Comuna Hodac, Comuna Chiheru de Jos, Comuna Gurghiu) și 3 comune din județul Harghita (Comuna Sărmaș, Comuna Subcetate, Comuna Gălăușas). În ceea ce privește cadrul natural, teritoriul este predominant montan, cu potențial crescut pentru creșterea animalelor, exploatarea forestieră și a florei spontane, toate nevalorificate corespunzător: insuficient în ceea ce privește producția primară (datorită lipsei de rase animale productive și asocierii producătorilor) și aproape inexistent în ceea ce privește procesarea și prelucrarea (datorită aceleiași lipse de asocieri și a lipsei de inițiativă). Teritoriul are potențial turistic prin patrimoniul natural (6 situri Natura 2000 și 4 arii HNV), și patrimoniul imaterial (festivaluri, târguri, tradiții și elemente de folclor extrem de specifice). Însă nici aceste elemente de patrimoniu nu sunt corespunzător valorificate. Din punct de vedere demografic, Indicele de capital uman este scăzut și teritoriul se confruntă cu aceleași probleme ca majoritatea zonelor rurale (populație în scădere și în îmbătrânire).

CAPITOLUL I: Prezentarea teritoriului și a populației acoperite - analiza diagnostic

Prezentarea principalelor caracteristici geografice (amplasament, relief, altitudine)

Număr comune	Numărul de locuitori	Suprafața în km ²	Densitatea loc/km ²
10	33.500 ¹	922,19 km ²	36,33

¹Conform Institutul Național de Statistică, date din anul 2011

Relieful: Teritoriul GAL Prietenia Mureș-Harghita ocupă cea mai mare parte a Munților Gurghiu și o parte din munții Harghita, care împreună formează partea centrală și sudică a lanțului eruptiv Căliman-Harghita, situat în vestul Carpaților Orientali, pe care îi separă depresiunea Transilvaniei. Au un relief relativ simplu, o creastă generală orientată NV-SE, ferestruită lateral de pâraie ce dau naștere la creste cu orientare estică și vestică. Munții Gurghiu sunt cuprinși între valea Mureșului și râul Târnava Mare. Creasta are o orientare generală NV-SE. **Căile de comunicație:** drumul național DN 15: Gheorgheni - Toplița - Reghin - Târgu-Mureș; drumul județean nr. 153: Reghin - Beica de Jos - Chiheru - Eremitu; drumul județean nr. 150C: Reghin - Gurghiu - Lăpușna. Calea ferată: București - Deda - Târgu-Mureș, străbate defileul Mureșului, având locuri de oprire în principalele localități de acces în Munții Gurghiu: Toplița, Stânceni, Lunca Bradului, Răstolița, Deda, Aluniș, Ideciu de Jos. În afara șoselei naționale și a căilor ferate ce înconjoară Munții Gurghiu, ei sunt traversați de două șosele regionale: Gheorgheni - Odorhei și Gheorgheni - Praid. Cele mai utilizate sunt localitățile de pe Valea Gurghiului: Gurghiu, Ibănești Pădure, Lăpușna. Din punct de vedere al **climei**, climatul se caracterizează prin temperaturi medii relativ scăzute și valori ale precipitațiilor medii multianuale relativ ridicate. Temperaturile medii anuale sunt cuprinse între 4 - 6 °C. **Resursele naturale** sunt multe și variate, covorul forestier fiind cel mai important.

Prezența resurselor naturale din aceste locuri, a făcut ca o mare parte a munților să fie declarată rezervatie naturală, bazinul râului Gurghiu intrând complet în această categorie. În ceea ce privește **vegetatia**, majoritatea suprafeței acestui teritoriu este acoperită de păduri de conifere: brad și molid. În Munții Gurghiului etajul **pădurilor de foioase** este acoperit de păduri de stejar (*Quercus robur*), boschete de alun (*Corzulus avellana*), exemplare singuratice de mesteacan și plop, iar malurile sunt străjuite de sălcii și arini. Fauna este constituită din mulți cerbi, cerbul lăptar, râsul, jderul, mistrețul, lupul, căpriorul, cocoșul de munte, buha, huhurezul ș.a., în apele curgătoare de munte, sunt specii de păstrăv, lipan, mreană, clean, grindel, rac și țipar. În ceea ce privește **populația-demografia**, conform datele oficiale furnizate de INS (conform Recensământului populației și locuințelor din anul 2011) totalul populației cuprinse în cadrul teritoriului este în număr de 33.500 locuitori, suprafața totală a teritoriului este de 922,19 km² iar densitatea teritoriului 36,33 loc/km². Majoritatea locuitorilor sunt români (77%). Principalele minorități sunt cele de maghiari (11%) și romi (10%). Pentru 2% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută. În majoritatea

teritoriului se constată rate medii și mari ale asistenței sociale. Rata variază între 2,43% și 7,54%. În ceea ce privește **etnia**, se remarcă prezența unor comunități mari și compacte de **romi**: 6,82% în comuna Beica de Jos și 8,04% în comuna Petelea.

Patrimoniul de mediu: La nivelul GAL Prietenia Mures-Harghita urmatoarele UAT-uri cuprind **Zone Natura 2000**: Situl Calimani-Gurghiu ROSCI0019: comuna Chiheru de Jos - SIRUTA 116126; comuna Gurghiu - SIRUTA 117319; comuna Hodac - SIRUTA 117426; Comuna Ibanesti - SIRUTA 117550; Comuna Subcetate - SIRURA 85877; Situl "Mociar ROSCI0320" : comuna Beica de Jos - SIRUTA 115708 ; comuna Gurghiu - SIRUTA 117319; comuna Hodac - SIRUTA 117426; Comuna Ibanesti - SIRUTA 117550; comuna Petelea - SIRUTA 118799; Situl "Râul Mureș între Iernuțeni și Periș ROSCI0369" : comuna Petelea - SIRUTA 118799; Situl "Tinovul de la Dealul Albinelor ROSCI0243": Comuna Ibanesti - SIRUTA 117550; Situl "Toplita-Scaunul Rotund Borsec ROSCI0252": Comuna Sarmas -SIRUTA 85528; Situl "Depresiunea si Muntii Giurgeului ROSPA0033": Comuna Sarmas -SIRUTA 85528; Comuna Subcetate - SIRURA 85877; Comuna Chiheru de Jos - SIRUTA 116126; comuna Ibanesti - SIRUTA 117550; **Zone cu valoare naturală ridicată (HNV)**: comuna Gurghiu- SIRUTA 117319; comuna Hodac - SIRUTA 117426; Comuna Petelea - SIRUTA 118799; comuna Solovastru - SIRUTA 119590. (Sursa: www.madr.ro „ Zone cu valoare naturala ridicata ”). **Poiana narciselor de la Gurghiu-** Rezervație naturală care a fost declarată arie protejată prin Legea Nr.5 din 6 martie 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Nr.152 din 12 aprilie 2000, privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate și are o suprafață de 3 hectare.

Patrimoniul arhitectural și cultural: În teritoriul GAL Prietenia Mures-Harghita există numeroase **monumente** de interes național **Pădurea Mocear-** Arealul este inclus în situl de importanță comunitară - Mociar și reprezintă o arie naturală de interes științific datorită vârstei multisekulare (400-500 de ani) a stejarilor . În termeni de **patrimoniul imaterial**, există elemente distinctive în ce privește folclorul, meșteșugurile specifice, obiceiurile locale, practicile tradiționale, portul popular, alimentație și terminologie tradițională. În termeni de **evenimente**, se remarcă prezența a numeroase **festivaluri**: Targul fetelor de la Gurghiu, Festivalul Valea Gurghiului, Masuratul Oilor, Strigatul fetelor, Udatul nevestelor. Promovarea acestor festivaluri nu este suficientă pentru ca acestea să fie relevante pentru cultura și economia locală. Din aceste motive, indicele de turism cultural în Regiunea de Centru este foarte scăzut (11,22) (vezi Raportul Centrului de Studii și Cercetări în Domeniul Culturii, Ministerul Culturii și Cultelor), problemă care se regăsește și la nivelul GAL. Pe teritoriul GAL Prietenia Mureș-Harghita se întâlnesc doar 7 UAT care au posibilități reduse de cazare și 3 UAT care nu au nicio unitate de cazare).

Economia locală

În termeni de **populație activă**, se remarcă faptul că procente mari ale populației active se înregistrează în 3 din 10 UAT: Gurghiu (**52%**), Ibanesti (**54%**), Petelea (**75%**). În rest, procentele coboară chiar și până la 23% populație activă. Predomină populația ce activează în sectorul agricultură în toate 10 UAT. La consultările din teritoriu s-a remarcat o lipsă a inițiativei personale în ceea ce privește pornirea unei afaceri, inclusiv prin contribuția la fișele măsurilor.

De asemenea, asociațiile de producători prezente au remarcat lipsa resurselor materiale pentru a implementa un management eficient și productiv. La nivelul GAL Prietenia Mures-Harghita comuna Chiheru de Jos cuprinde Zone sarace pentru care indicele de dezvoltare umana locala (IDUL) are valori mai mici sau egale cu 55. (Sursa: www.madr.ro „Lista UAT-urilor cu valorile IDUL corespunzatoare”). **Agricultură:** În ceea ce privește **terenul arabil**, toate unitățile administrativ teritoriale au un potențial de producție destul de scăzut (fie el neirigat sau irigat). Pășunile au un potențial de producție mediu sau scăzut. Fânețele au în general potențial de producție scăzut. **Capacitatea de colectare a laptelui** este scăzută în toate UAT-urile. Capacitatea de industrializare a laptelui, de abatorizare a bovinelor, porcinelor, ovinelor, dar și cea de prelucrare a cărnii este într-o situație precară. În rare situații, părți ale teritoriului dețin o capacitate medie, în rest aceste capacități de procesare fiind scăzute/ foarte scăzute, în ciuda faptului că potențialul lor este mediu în majoritatea teritoriului. Potențialul de cultivare a vegetalelor este scăzut în toate unitățile administrativ teritoriale - inclusiv potențialul pentru cartofi, sfeclă, mazăre, fasole, plante medicinale. Există oarecare potențial pentru alun, castan, coacăz, cătină, agriș, soc ș.a., dar de departe cel mai bun potențial îl are afinul. În termeni de **exploatații agricole** se remarcă existența a 620 exploatații comerciale profilate pe bovine, 49 pentru ovine, 6 pentru suine, 0 pentru păsări. De asemenea, există 44 exploatații profilate pe albine. Per total, există 7992 gospodării individuale pe raza întregului teritoriu. Altitudinile medii ale terenurilor agricole și înclinațiile pantelor sunt ridicate, ceea ce defavorizează agricultura. Se remarcă faptul că teritoriul tuturor UAT este clasificat ca având o Înaltă Valoare Naturală (HNV), conform hărții zonelor HNV făcută publică de MADR. Pe de altă parte, se observă că există o rețetă tradițională consacrată înregistrată în registrul național¹, un produs cu indicații geografice și denumiri de origine protejată înregistrat în registrul național² și anume „Telemeaua de Ibănești”. **Industrie - IMM - Micro-întreprinderi:** micro-regiunea pe care o delimitează GAL se dovedește a fi destul de slabă sub aspect antreprenorial: astfel doar 6,66% din numărul agenților economici din județ se află în teritoriu; 6,44% din cifra de afaceri din județ este generată în teritoriu. Momentan, o mare parte din economia zonei se învârtă în jurul exploatării lemnului, prestată uneori chiar în mod ilegal, actorii locali considerând că exploatarea se face într-un mod care nu este competitiv pe piață, fără a utiliza tehnologii eficiente, moderne și prietenoase cu mediul, fapt dovedit și de inexistența de unități de exploatare certificate, în ciuda faptului că în teritoriu există zone de risc din punct de vedere forestier.

¹ vezi http://www.madr.ro/docs/ind-alimentara/retete_consacrate/RNRC-update-31.08.2015.pdf

² vezi <http://www.madr.ro/industrie-alimentara/sisteme-de-calitate-europene-si-indicatii-geografice/produse-agricole-si-alimentare.html>

Servicii pentru populație și infrastructuri medico-sociale:

În toate comunele membre GAL Prietenia Mureș-Harghita funcționează cel puțin o grădiniță cu program normal (în comuna Gurghiu, de exemplu, sunt 6 grădinițe). Conform datelor de la INSSE, există farmacii în toate comunele. De asemenea, datele obținute de la primării, în cadrul grupurilor de lucru, confirmă funcționarea de cabinete de medicină veterinară în toate comunele din teritoriu. Locuitorii din GAL Prietenia Mureș-Harghita au acces relativ facil la Serviciile de Ambulanță și SMURD, datorită distanțelor mici față de municipiul Toplița și de orașul Tg Mureș (max. 20 km față de cea mai îndepărtată localitate). În fiecare comună, există câte un oficiu poștal și o secție de poliție rurală. Căminele culturale sunt prezente în fiecare comună din teritoriul GAL Prietenia Mureș-Harghita. În ce privește petrecerea timpului liber, toate comunele dispun de cel puțin un teren de sport unde localnicii, în special tinerii pot practica diverse sporturi. Nu există competiții sportive la nivel de microregiune (de exemplu între comunele componente), nici grupuri formale ale tinerilor pentru diverse activități de cooperare și/sau schimb de experiență și bune practice între comunele din GAL. În comuna Ibănești, satul Lăpușna este deschisă în perioada verii o tabără pentru copii. Infrastructura de agrement nu este diversificată: în afară de terenuri pentru fotbal și parcuri cu locuri de joacă amenajate pentru copii, în comune lipsesc desfășurarea unor activități sportive și recreative pentru copii, tineri, adolescenți și chiar vârstnici.

CAPITOLUL II: Componenta parteneriatului

Asociația Grupul de Acțiune Locală Prietenia Mureș-Harghita s-a constituit în anul 2014 la inițiativa a 41 de membrii fondatori.

Parteneriatul Asociației Grupul de Acțiune Locală Prietenia Mureș-Harghita este constituit ca și asociație privat-publică în baza O.G. 26/2000.

Structura partenerilor Asociației Grupul de Acțiune Locală Prietenia Mureș-Harghita se prezintă astfel:

Tip partener (public/privat/societate civilă/ persoane fizice)	Numar	Structura - %
public	10	24,39%
privat	27	65,85%
societate civilă	2	4,88%
persoane fizice	2	4,88%
Total parteneri GAL	41	100,00%

Sursa: Actul constitutiv al GAL Prietenia Mures-Harghita

PARTENERI PUBLICI: Comuna Petelea, Comuna Beica de Jos, Comuna Solovăstru, Comuna Ibănești, Comuna Hodac, Comuna Chiheru de Jos, Comuna Gurghiu, Comuna Sărmaș, Comuna Subcetate, Comuna Gălăușas.

PARTENERI PRIVAȚI din diverse domenii:

1. ECONOMIC: Biosal Energ SRL, Mirdatod Prod SRL, Darion SRL, Hagvel Auto Service SRL, Italmob SRL, PFA Buga Teodora Maria, Mezei Jozsef-Zsolt Intreprindere Individuală;

2. AGRICOL: Asociația Crescătorilor de Animale „Capu Dealului” ,Asociația de Dezvoltare Peteleanca, Filiala Locală a Asociației Crescătorilor de Taurine, Asociația Valea Speranței Beica de Jos , Eco Smart Grup SRL, Asociația Glasul Pământului Beica de Jos, Pademar Impex SRL, Agro Mixt Hodac Cooperativa Agricolă;

3. FORESTIER: Ecostil SRL, MMM SRL, Emimagricom SRL, Pademar Impex SRL, Lignuscon SRL, Genex Forest SRL, Danborcom SRL, Darion SRL, Oltean Prodlemn SRL, Artefuste SRL, SC Bucin Mob SRL, Composesoratul Ibănești;

PARTENERI SOCIETATE CIVILA (ONG): Asociația culturală Asociația de tineret „Ecol Subcetate”, „Asociația Romilor Beica”- asociație care reprezintă minoritățile etnice din teritoriu;

PARTENERI PERSOANE FIZICE RELEVANTE: Persoană fizică Pop Constantin Florin, Persoană fizică Dobrea Urzică Maria-Ana.

Astfel, suma partenerilor privați și a partenerilor ce reprezintă societatea civilă a parteneriatul, care este solicitantul prezentului proiect, este reprezentat în procent de 65,85% din totalul partenerilor, iar în cadrul acestora este cuprinsă și o organizație care reprezintă minoritățile.

Minoritățile etnice din teritoriul GAL Prietenia Mureș - Harghita sunt reprezentate de “Asociația Romilor”, din Comuna Beica de Jos, comună care cuprinde Zone sărace pentru care indicele de dezvoltare umană locală (IDUL) are valori mai mici sau egale cu 55.(Sursa: *www.madr.ro* „Lista UAT-urilor cu valorile IDUL corespunzătoare”). În selectarea membrilor parteneriatului s-a avut în vedere atât respectarea criteriilor de eligibilitate, cât și a unor criterii de performanță, focalizate pe prioritățile evidențiate de analiza diagnostic a teritoriului. În acest fel, parteneriatul este o reflexie a specificului teritoriului, facilitând contextul unei dezvoltări durabile.

Atât membrii care aparțin sectorului public cât și membrii din sectorul privat au un rol deosebit de important pentru dezvoltarea teritorială din cadrul Grupului de Acțiune Locală GAL Prietenia Mureș-Harghita.

„Componenta Parteneriatului” este anexată la SDL (Anexa nr. 3).

CAPITOLUL III: Analiza SWOT (analiza punctelor tari, punctelor slabe, oportunităților și amenințărilor)

Pentru elaborarea strategiei de dezvoltare a Grupului de Acțiune Locală GAL Prietenia Mureș-Harghita s-a impus o analiză profundă a situației existente privind teritoriul, populația, activitățile economice, organizarea socială și instituțională de la nivelul acestuia. Această analiză SWOT a rezultat în urma interpretării datelor statistice centralizate referitoare la teritoriul GAL Prietenia Mureș-Harghita precum și în urma colaborării cu actorii locali din sectorul public, privat, economic și societatea civilă. Acest lucru a permis dezvoltarea unei viziuni asupra particularităților economice și sociale la nivelul teritoriului și efectuarea analizei SWOT.

Analiza SWOT este o metodologie de analiză a mediului intern și extern a unui proiect. Punctele forte și cele slabe sunt legate de teritoriu și de strategiile de dezvoltare ale comunelor integrate în acesta. Oportunitățile și amenințările vin dinspre mediul de piață și din direcția concurenței, dar pot fi influențate atât de factori interni din cadrul teritoriului, cât și de factori externi, din afara acestuia; de regulă sunt factori economici, politici sau sociali asupra cărora zona în general nu are nici un control.

Analiza SWOT ia în considerare organizarea așezării, performanțele acesteia, produsele cheie și piețele strategice. Analiza SWOT permite concentrarea atenției asupra zonelor cheie și realizarea de prezumții (presupuneri) în zonele asupra cărora există cunoștințe mai puțin detaliate. În urma acestei analize se poate decide dacă teritoriul își poate îndeplini planul și în ce condiții.

Din analiza SWOT elaborată asupra GAL Prietenia Mureș-Harghita, se desprind următoarele domenii de interes împărțite în 4 mari categorii: **Teritoriul, Populația, Activitățile economice, Organizarea socială și instituțională.**

Analiza SWOT a Teritoriului GAL PRIETENIA Mures-Harghita

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none">• Poziția geografică favorabilă a comunei în Câmpia Transilvaniei - zonă recunoscută ca având un potențial agricol ridicat• potențial turistic prin patrimoniul natural (6 situri Natura 2000 și 4 arii HNV);• Prezența a numeroase festivaluri și evenimente locale• Acces facil din GAL spre celelalte localități din zonă;	<ul style="list-style-type: none">• Exploatare agricolă realizată după metode tradiționale;• Infrastructură rutieră slab dezvoltată pe drumurile comunale;• Lipsa practicării unui management forestier durabil și a unui turism durabil impactează siturile de importanță comunitară Natura 2000 și ariile HNV• Lipsa conservării și valorificării patrimoniului imaterial, material

<ul style="list-style-type: none"> • Condiții naturale optime pentru Zonă propice pentru creșterea animalelor 	
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Resurse naturale bogate cu potențial de exploatare semnificativ: soluri favorabile, resurse piscicole; • Dată fiind flora și fauna, biodiversitatea reprezintă o resursă importantă a teritoriului • Varietatea și bogăția resurselor naturale și ale ariilor naturale protejate reprezintă un potențial ridicat de valorificare economică; 	<ul style="list-style-type: none"> • Apariția unor fenomene naturale negative: inundații, secetă • Dată fiind natura condițiilor climaterice, randamentul agricol este redus în toate UAT

Analiza SWOT a Populației GAL PRIETENIA Mureș-Harghita

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Populația activă reprezintă • Sporul natural • Conviețuirea mai multor naționalități; • Existența toleranței etnice; • Comunicare bună între autoritățile locale și cetățean; • Existența structurilor de învățământ preșcolar și primar asigură instruirea populației la nivel elementar; • La nivelul teritoriului, populația încă păstrează datinile și obiceiurile; • Forță de muncă disponibilă; 	<ul style="list-style-type: none"> • Procent scăzut al populației ocupate; • Forță de muncă îndreptată spre locurile de muncă din străinătate; • Număr mic de persoane calificate în meseriile căutate pe piața muncii; • Accelerarea procesului de îmbătrânire a populației din mediul rural, pericol de depopulare a unor așezări rurale; • Migrarea populației active, în special migrația în mediul urban a tinerilor cu un grad înalt de pregătire profesională în căutarea unui loc de muncă
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Forță de muncă pentru eventualii Investitori; • Posibilitatea accesării unor programe 	<ul style="list-style-type: none"> • Populație în scădere; • Creșterea numărului somerilor • Menținerea tendințelor migratoare

<p>de finanțare guvernamentale pentru reconversie profesională și crearea de noi locuri de muncă pentru șomeri;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Implicarea autorităților publice în problemele sociale ale comunității; • Investiții în mijloace pentru transportul elevilor la unitățile de învățământ. 	<p>către străinătate în rândul tinerilor;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Insuficient suport acordat comunităților rome, dintre care se remarcă prezența unor comunități mari și compacte de romi în 2 UAT • Estomparea tradițiilor și meșteșugurilor locale datorită nivelului de trai nesatisfăcător; • Adaptarea mai lentă a populației rurale mature și vârstnice la schimbările și provocările lumii actuale, în general, și la fenomenul mobilității și reconversiei profesionale, în special; • Posibilitatea creșterii ratei de migrație a forței de muncă calificate în afara teritoriului prin absolvirea cursurilor de formare profesională sau reconversie profesională necorelate cu domeniile de interes de pe plan local; • Creșterea abandonului școlar datorită situației economice.
---	---

Analiza SWOT a Activităților economice GAL Prietenia Mures-Harghita

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Prezența a 6 situri Natura 2000 și 4 arii HNV); • Predomină populația ce activează în sectorul agricultură în toate cele 10 UAT • „Telemeaua de Ibanesti ”-Produs certificate tradițional (ONPTER) 	<ul style="list-style-type: none"> • Fragmentarea excesivă a fondului funciar (predominante fiind gospodăriile de subzistență și semi-subzistență) • Fermierii folosesc o abordare pasivă, neinvestind în promovarea și vânzarea produselor (branding și marketing)
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Abundență de materii prime: lemn, Pietris • Cantități mari de floră spontană (ciuperci, fructe pădure, plante medicinale) • suprafețe forestiere care sunt localizate în sau conțin ecosisteme rare, amenințate sau periclitare) 	<ul style="list-style-type: none"> • Nivel scăzut de competitivitate a sectorului exploatare forestieră • Nivel scăzut de utilizare a tehnologiilor moderne și eficiente • Lipsa exploatării florei spontane <p>Număr extrem de redus de întreprinderi de producție a produselor de origine animală înregistrate sanitar veterinar și pentru siguranța alimentelor</p>

Analiza SWOT a Organizării sociale și instituționale GAL Prietenia Mureș-Harghita

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Prezența unităților elementare de învățământ în Zonă; • Autorități locale deschise față de problematica asistenței și protecției sociale ; • Existența strategiilor de dezvoltare locale aferente comunelor GAL; • Prezența a 5 terenuri de sport, 4 săli de sport, 10 cămine culturale • Diversitate a cultelor religioase și numeroase lăcașuri de cult; • Prezența cadrelor medicale în fiecare comună; • publice din cadrul comunelor componente asupra modalitatii integrate de dezvoltare a teritoriului determinat de acestea; 	<ul style="list-style-type: none"> • Număr redus de cadre didactice; • Dotări limitate pentru agrement și sport; • Lipsa programelor de calificare și recalificare pentru șomeri; • Competiții sportive în număr redus; • Lipsa locurilor de întâlnire și agrement a tinerilor și a celor vârstnici;
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Construirea de săli de sport pentru unitățile de învățământ care nu au această facilitate; • Dotarea unităților de învățământ cu laboratoare de informatică și echipamentele profesionale; • Reabilitarea clădirilor instituțiilor de învățământ; • Proiecte de dezvoltare a resurselor umane cu accent pe componenta socială și cea de sănătate a populației din mediul rural; • Asigurarea unui climat social adecvat pentru integrarea grupurilor minoritare, vulnerabile; • Îmbunătățirea condițiilor de locuire ale populației; • Asigurarea unor prestații adecvate de asistență socială; 	<ul style="list-style-type: none"> • Dificultăți în a atrage și a menține personal calificat și competent în sectoarele educație, sănătate, social și administrativ; • Riscul de abandon școlar;

CAPITOLUL IV: Obiective, priorități și domenii de intervenție

Din Analiza Diagnostic și Analiza SWOT, cu aportul actorilor locali relevanți, s-au conturat principalele lipsuri ale teritoriului, care au determinat principalele nevoi de dezvoltare, pentru îndeplinirea cărora s-au formulat obiectivele specifice:

OS1: Identificarea unor soluții inovative pentru o agricultură/ industrie alimentară competitivă (Prioritatea 2, Domeniul de intervenție 2A, Măsura de dezvoltare locală **M5/2A**).

Acesta este cel mai important obiectiv specific, deoarece teritoriul GAL are un potențial agricol ridicat (fapt care reiese din Analiza SWOT), de acesta depind toate sectoarele de activitate ale teritoriului, precum și nivelul de trai al întregii populații.

OS2: Valorificarea patrimoniului natural prin organizare de evenimente (Prioritatea 6, Domeniul de intervenție 6B, Măsura de dezvoltare locală **M2/6B**). Obiectivul 5 este relevant pentru că urmărește dezvoltarea turismului, sprijinirea valorificării produselor, serviciilor culturale și turistice ale zonei.

OS3: Îmbunătățirea condițiilor de viață a locuitorilor prin amenajarea spațiilor publice locale (de ex. parcuri, terenuri de joacă, piețe de valorificare a produselor locale, etc.) (Prioritatea 6, Domeniul de intervenție 6B, Măsura de dezvoltare locală **M1/6B**). Obiectivul 2 reprezintă unul din punctele forte ale teritoriului, acesta fiind primul pas în dezvoltarea turismului din zonă (dezvoltarea unei infrastructuri corespunzătoare), precum și prevenirea marginalizării anumitor grupuri de locuitori (de exemplu cei vârstnici) contribuind astfel la respectarea și păstrarea tradițiilor specifice locale.

OS4: Diversificarea economiei rurale, dezvoltarea economică a zonelor rurale și eradicarea sărăciei; (Prioritatea 6, Domeniul de intervenție 6A, Măsura de dezvoltare locală **M3/6A**.) Obiectivul 4 este relevant pentru că urmărește dezvoltarea și diversificarea economiei locale, creșterea veniturilor populației rurale și a nivelului de trai, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă.

OS5: Combaterea sărăciei și a excluziunii sociale, în special în rândul comunităților române marginalizate din teritoriu (Prioritatea 6, Domeniul de intervenție 6B, Măsura de dezvoltare locală **M6/6A**). Acest obiectiv este relevant datorită situației comunităților marginalizate care se află în risc de excluziune și chiar segregare. Astfel, dezvoltarea unor proiecte care să faciliteze incluziunea lor socială este relevantă pentru teritoriu.

OS6: Ameliorarea și combaterea fenomenelor naturale negative (Prioritatea 4, Domeniul de intervenție 4C, Măsura de dezvoltare locală **M4/6B**). Obiectivul 7 este relevant pentru că urmărește menținerea diversității biologice și a valorii de mediu a terenurilor agricole și forestiere.

Obiectivul de dezvoltare rurală →	Priorități de dezvoltare rurală →	Domenii de intervenție →	Măsuri →	Indicatori de rezultat →
Obiectivul de dezvoltare rurală 1: Favorizarea competitivității agriculturii;	P 2: Creșterea viabilității fermelor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor	2 A) Îmbunătățirea performanței economice a tuturor exploatațiilor agricole și facilitarea restructurării și modernizării exploatațiilor, în special în vederea sporirii participării pe piață și a orientării spre piață, precum și a diversificării activităților agricole	Masura M5/2A Soluții inovative pentru o agricultură competitivă	Numarul de exploatații agricole/beneficiari sprijiniți
	P4 Refacerea, conservarea și consolidarea ecosistemelor care sunt legate de agricultura și silvicultura	4 C) Prevenirea eroziunii solului și ameliorarea gestionării solului	Masura M4/4A Masura privind protecția mediului	Suprafața totală agricolă (ha)
Obiectivul transversal: Obiectivul de restructurare și creștere a viabilității exploatațiilor agricole				
Obiectivul de dezvoltare rurală 3: Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și a comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă	P 6: Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale	6 A) Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă	Masura M3/6A Stimularea mediului de afaceri din spațiul rural prin activități non-agricole	Locuri de muncă create
		6 B) Încurajarea dezvoltării locale în zonelerurale	Masura M1/6B Sprijinirea și dezvoltarea satelor	Populație care beneficiază de servicii/infrastructuri

<p>Obiectiv transversal: Diversificarea activităților economice, crearea de locuri de muncă, îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor pentru îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale</p>			<p>Măsura M2/6B Organizarea de evenimente /Ruralul atractiv</p> <p>Măsura M6/6A Investiții pentru ocuparea grupurilor marginalizate</p>	<p>îmbunătățite</p>
---	--	--	---	---------------------

CAPITOLUL V: Prezentarea măsurilor

<p>Denumire măsură Codul măsurii Tipul măsurii Descrierea generală a măsurii</p>	<p>Sprijinirea si dezvoltarea satelor M1/6B Investiții Măsura vizează satisfacerea unor nevoi ale comunității locale, dezvoltarea socio-economică a spațiului rural este indispensabil legată de existența unei infrastructuri rurale, existența și accesibilitatea serviciilor de bază, inclusiv a celor de agrement, social, socio-medical și cultural. Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii de agrement, social, socio-medical și cultural reprezintă o cerință esențială pentru creșterea calității vieții și care poate conduce la o incluziune socială, inversarea tendințelor de declin economic și social și de depoluare a zonelor rurale.</p>
<p>Obiectiv de dezvoltare rurală</p>	<p>Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiei comunității rurale inclusiv crearea și menținerea locurilor de muncă (potrivit art. 4 (c), Re. UE nr. 1305/2013)</p>
<p>Obiective specifice ale măsurii</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Îmbunătățirea condițiilor de viață a locuitorilor prin amenajarea spațiilor publice locale (de ex. parcuri, terenuri de joacă, piețe de valorificare a produselor locale, etc.) ;
<p>Contribuția la prioritatea/prioritățile de dezvoltare</p>	<p>P6 Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale (potrivit art. 5 (6), Reg UE nr. 1305/2013)</p>
<p>Măsura corespunde obiectivelor art. Art.20, alin. 1, punctul b, d și e din Reg.(UE) nr1305/2013</p>	<p>Servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale b) investiții în crearea, îmbunătățirea și extinderea tuturor tipurilor de infrastructuri la scară mică, inclusiv investiții în domeniul energiei din surse regenerabile și al economisirii energiei; d) investiții în crearea, îmbunătățirea sau extinderea serviciilor locale de bază destinate populației rurale, inclusiv a celor de agrement și culturale, și a infrastructurii aferente; e) investiții de uz public în infrastructura de agrement., în informarea turiștilor și în infrastructura turistică la scară mică.</p>
<p>Contribuția la domeniile de intervenție</p>	<p>6B Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale (potrivit art. 5 (6), Reg UE nr. 1305/2013)</p>

Contribuția la obiectivele transversale Art. 5, Reg. UE nr. 1305/2013	Măsura contribuie la realizarea obiectivelor transversale legate de inovare, de protecția mediului și de atenuarea schimbărilor climatice și de adaptarea la acestea prin încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale;
Complementaritatea cu alte măsuri din SDL	Măsura M2/6B Organizarea de evenimente -Ruralul atractiv
Sinergia cu alte măsuri din SDL Valoarea adăugată a măsurii	Măsura va contribui la îmbunătățirea sau extinderea: <ul style="list-style-type: none"> • serviciilor locale de bază destinate populației rurale, inclusiv a celor de agrement și culturale și a infrastructurii aferente; • infrastructurii la scară mică (inclusiv investiții în domeniul energiei din surse regenerabile și al economisirii energiei); • investițiilor de uz public în informarea turiștilor, în infrastructura la scară mică.
Trimiteri la alte acte legislative	<ul style="list-style-type: none"> • Reg.(UE) nr. 1303/2013 • Reg(UE) nr. 1305/2013 • Reg.(UE) nr. 807/2014 • Reg.(UE) nr. 1407/2013 • Legea nr.215/2001
Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)	<p><u>Beneficiari direcți</u> Entitati publice</p> <ul style="list-style-type: none"> • Autorități publice locale si asociațiile acestora; <p><u>Beneficiari indirecți</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Populația locală; • Întreprinderile înființate și/sau dezvoltate în teritoriu; • ONG-uri din teritoriu;
Tip sprijin	<ul style="list-style-type: none"> • Rambursarea costurilor eligibile suportate si platite efectiv de solicitant; • Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale Reg (UE) nr. 1305/2013.
Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile	<p><u>Tipuri de acțiuni eligibile</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Înființarea, amenajarea spațiilor publice de agrement

pentru populația rurală;

- Înființarea și/sau extinderea rețelei publice de iluminat;
- Înființarea și/sau extinderea sistemelor de supraveghere;
- Înființarea/dezvoltarea și dotarea infrastructurii de valorificare a produselor locale;
- Achiziționarea utilajelor, echipamentelor pentru serviciile publice locale în cadrul primăriilor;
- Înființarea ,modernizarea și/sau dotarea infrastructurii de agrement și turism de uz public conform specificului local.
- Modernizarea infrastructurii și a serviciilor sociale și medicale;
- Modernizarea infrastructurii educaționale.

Condiții de eligibilitate

- Solicitantul să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Solicitantul nu trebuie să fie în insolvență sau în incapacitate de plată;
- Solicitantul se angajează să asigure întreținerea/mentenanța investiției pe o perioadă de minim 5 ani, de la ultima plată;
- Investiția să se încadreze în tipul de sprijin prevăzut prin măsură;
- Investiția trebuie să fie în corelare cu strategia de dezvoltare locală și/sau județeană aprobată;
- Investiția să se realizeze în teritoriul LEADER;

Criterii de selecție

- Proiecte realizate în parteneriat;
- Proiecte cu impact micro-regional;
- Exploatarea resurselor de energie regenerabilă;
- Solicitanții care nu au primit anterior sprijin comunitar pentru o investiție similară;
- Proiecte care vizează activități recreaționale;

Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Bugetul alocat acestei măsuri va fi de **250 000 Euro**.

Sprijinul public nerambursabil:

- **Intensitatea sprijinului public nerambursabil este de 100%**

Valoarea maximă a sprijinului nerambursabil nu va depăși **25.000 Euro/proiect**.

Indicatori de monitorizare	<ul style="list-style-type: none"> • Număr de comune sprijinite; • Populația netă care beneficiază de servicii îmbunătățite; • Investiția păstrată pe perioada de monitorizare (minim 5 ani după implementare)
Denumirea măsurii Codul măsurii Tipul măsurii Descrierea generală a măsurii	Organizare de evenimente/ Ruralul atractiv M2/6B Investiții, servicii Măsura contribuie la dezvoltarea turismului, sprijinirea valorificării produselor, serviciilor culturale și turistice ale zonei prin acțiuni, adică prin organizarea de spectacole cu caracter tradițional, programe turistice, târguri, manifestări tradiționale. Aceste programe au ca scop prelungirea sezonului estival turistic prin oferirea de evenimente cu atractivitate turistică, precum și prevenirea marginalizării anumitor grupuri de locuitori, de exemplu cei vârstnici, sau lipsiți de rude. Prin târgurile astfel organizate cresc veniturile producătorilor, sunt folosite spațiile comune, care oferă posibilitate de realizare a unor venituri alternative locuitorilor din mediul rural.
Obiectivul de dezvoltare rurală al Reg. (UE) 1305/2013	Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și menținerea de locuri de muncă. (conform art. 4 (c) din Reg UE 1305/2013)
Obiectivul specific al măsurii	Valorificarea patrimoniului natural al GAL Prietenia Mureș-Harghita prin organizare de evenimente
Contribuția la prioritatea/prioritățile prevăzute la art. 5, Reg (UE) 1305/2013	P6 Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și dezvoltării economice în zonele rurale;
Măsura corespunde obiectivelor art. 20 Din Reg. (UE) 1305/2013	Servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale
Măsura contribuie la Domeniul de intervenție	6B Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale;

6, conform art. 5, Reg.
(UE) 1305/2013

Contribuția la obiectivele
transversale ale Reg. (UE)
1305/2013

Măsura contribuie la inovare și protecția mediului.

Complementaritatea cu
alte măsuri din SDL

M1/6B Sprijinirea și dezvoltarea satelor

Sinergia cu alte măsuri din
SDL -

Valoarea adăugată a
măsurii

În urma analizei diagnostic, analiza SWOT s-a constatat existența mai multor evenimente la nivel de teritoriu GAL. Stimularea organizării de evenimente tradiționale, turistice, precum și a târgurilor contribuie la:

- Creșterea fluxului de turiști, care vor putea vizita obiectivele într-un mod sigur, interactiv și interesant;
- Conservarea/promovarea anumitor elemente de patrimoniu imaterial va duce la apariția unor potențiale surse de venit pentru localnici;
- Dezvoltarea de proiecte pe tot teritoriul GAL-ului;
- Prevenirea marginalizării populației vârstnice;
- Folosirea locurilor de cazare-extra-venituri pentru populație;
- Stimularea comercializării produselor locale;

Trimiteri la alte acte
legislative

- Legea nr.215/2001 a administrației publice locale-republicată, cu modificări și completările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului nr.26/2000 cu privire la asociații și fundații, cu modificările și completările ulterioare;
- Reg.(UE) 1305/2013;
- Reg.(UE) 1303/2013;
- Reg. (UE) 807/2014;
- Reg.(UE) 1407/2014

Beneficiari
directi/indirecti (grup
țintă)

Beneficiari directi:

Entități publice

- Autorități publice locale și asociațiile acestora

Entități private

- ONG-uri definite conform legislației în vigoare
- GAL

Beneficiari indirecți:

- Populația locală
- Întreprinderile locale

Tip sprijin (conform art. 67 al Reg UE 1303/2013)

- Rambursarea costurilor eligibile suportate și platite efectiv de solicitant;
- Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale Reg (UE) nr. 1305/2013.

Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Tipuri de acțiuni eligibile

Prin această măsură de finanțare sunt eligibile atât proiecte care au parte de investiții, cât și proiecte de achiziții/dotare (achiziții corturi, scene mobile) și proiecte care sprijină strict implementarea unor activități .

Proiectele de investiții pentru valorificarea unui obiectiv de patrimoniu material (fie el natural sau cultural) conform următoarelor sugestii (exemplificativ și nu limitativ): reabilitarea obiectivului în sine, reabilitarea (sau construirea) căii de acces către acesta, plasarea unor panouri informative în perimetrul/apropierea obiectivului, construirea unor puncte de belvedere sau puncte de observație pentru floră/faună/elemente de relief (cu modalități de informare corespunzătoare), reabilitare/înființare de trasee turistice pentru drumeții/cicloturism/mountain-bike/echitație, dotarea unor puncte de geo-caching, dotarea cu echipamentul necesar pentru animarea obiectivelor de patrimoniu (costume tematice, echipamente de proiecție/sunet etc.) dotarea spațiilor destinate turismului în aer liber - locuri de picnic, amenajări speciale pentru făcut foc, locuri de pus cortul, debarcadere/pontoane etc.

Proiectele investiții pentru valorificarea patrimoniului imaterial vor fi conform următoarelor sugestii (exemplificativ și nu limitativ): reabilitarea și dotarea cu echipamente a unui spațiu pentru desfășurarea unor activități specifice zonei - cum ar fi ateliere pentru diferite meșteșuguri, șezători etc. cheltuieli de funcționare pentru aceste activități (achiziția materiilor prime, remunerarea personalului administrativ și de supraveghere a activităților etc.) dotarea diferitelor grupuri sau cluburi de activități culturale - dotarea cu costume populare/recuzită, echipament foto/audio/video pentru ansamblurile

folclorice/trupe de teatru etc.

Proiectele de implementare a unor activități de promovare a patrimoniului vor fi conform următoarelor sugestii (exemplificativ și nu limitativ): organizarea unor evenimente de patrimoniu - serbări locale, zile ale satului, evenimente de folclor locale, festivaluri de artă (muzică, literatură, arte plastice, teatru, film etc.) infiintare/renovare tabere pentru copii. Sunt posibile atât continuarea/reluarea unor evenimente tradiționale și/sau consacrate, cât și implementarea unor evenimente noi, atâta timp cât se demonstrează valoarea lor din punct de vedere al dezvoltării și valorificării patrimoniului local.

Solicitantul trebuie să demonstreze concret contribuția pe care proiectul său, dacă va fi finanțat, o va avea la atingerea obiectivelor și indicatorilor Strategiei de Dezvoltare Locală a GAL Prietenia Mures-Harghita.

Condiții de eligibilitate

Pentru proiectele de investiții:

Investițiile pot fi exclusiv cele legate de organizarea de evenimente (scenă mobilă, sonorizare, etc.)

Pentru proiecte de servicii:

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Investiția trebuie să se încadreze în unul din tipurile de sprijin prevăzute prin măsură;
- Solicitantul trebuie să își desfășoare activitatea aferentă investiției în teritoriul GAL;
- Obiectivul trebuie să se încadreze în cel puțin unul dintre tipurile de activități sprijinite;
- Investiția trebuie să fie în corelare cu strategia de dezvoltare locală
- Solicitantul va întocmi un plan anual cu privire la programul/târgul organizat.

Criteria de selecție

- Proiecte care demonstrează activități socio-culturale desfășurate
- Proiecte care deservește localități cu o populație cât mai mare
- Proiecte care promovează tradiții și evenimente locale;

Sume aplicabile și rata sprijinului	<p>Bugetul alocat acestei măsuri va fi de 50.000 Euro.</p> <p>Sprijinul public nerambursabil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Intensitatea sprijinului public nerambursabil este de 100% <p>Valoarea maximă a sprijinului nerambursabil nu va depăși 10.000 Euro/proiect.</p>
Indicatori de monitorizare	<ul style="list-style-type: none"> • Numărul evenimentelor organizate; • Populația care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite; • Investiția păstrată pe perioada de monitorizare (minim 5 ani după implementare)
Denumirea măsurii	Stimularea mediului de afaceri din spațiul rural prin activități non-agricole
Codul măsurii	M3/ 6A
Tipul măsurii	Investiții
Descrierea generală a măsurii	<p>Implementarea acestei măsuri este necesară pentru stimularea mediului de afaceri din spațiul rural prin susținerea financiară a întreprinzătorilor care realizează activități neagricole pentru prima dată (start-up în baza unui plan de afaceri) fie pentru cei care modernizează și/sau dezvoltă întreprinderile existente. Măsura contribuie la:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ocuparea unei părți din excedentul de forță de muncă existent; • Diversificarea economiei rurale; • Creșterea veniturilor populației rurale și a nivelului de trai; • Scăderea sărăciei • Combaterea excluziunii sociale.
Obiectivul de dezvoltare rurală al Reg. (UE) 1305/2013	<p>Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă.</p> <p>(Conform Art. 4 c, Reg. UE 1305/2013)</p>
Obiectivul specific al măsurii	<ul style="list-style-type: none"> • Diversificarea economiei rurale, dezvoltarea economică a zonelor rurale și eradicarea sărăciei; • Dezvoltarea serviciilor pentru populație și alte

	<p>activități economice;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Crearea de locuri de muncă.
<p>Contribuția la prioritatea/prioritățile prevăzute la art. 5, Reg (UE) 1305/2013</p>	<p>P6 Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale.</p>
<p>Măsura corespunde obiectivelor art. 19 Din Reg. (UE) 1305/2013</p>	<p>Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor</p>
<p>Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 6A, conform art. 5, Reg. (UE) 1305/2013</p>	<p>6A Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă 6B Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale</p>
<p>Contribuția la obiectivele transversale ale Reg. (UE) 1305/2013</p>	<p>Măsura contribuie la inovarea și protecția mediului. Proiectele selectate vor contribui la stimularea inovării în UAT prin activitățile economice nou înființate, prin contribuția adusă la dezvoltarea resurselor umane, prin crearea de locuri de muncă și combaterea sărăciei. Toate investițiile realizate în cadrul acestei măsuri vor fi din categoria celor “prietenoase cu mediul” fiind selectate cu prioritate proiectele care adoptă soluții de obținere a energiei din surse regenerabile.</p>
<p>Complementaritatea cu alte măsuri din SDL</p>	<p>M5/2A Soluții inovative pentru o agricultură/industrie alimentară competitivă</p>
<p>Sinergia cu alte măsuri din SDL</p>	
<p>Valoarea adăugată a măsurii</p>	<p>Măsura contribuie la:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stimularea activităților economice noi din sfera serviciilor pentru populație sau pentru alte activități economice non-agricole din teritoriul GAL; • Dezvoltarea resurselor umane și utilizarea de know-how; • Crearea de noi locuri de muncă.
<p>Trimiteri la alte acte</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Legislația națională cu incidență în domeniile

legislative activităților neagricole prevăzute în Ghidul solicitantului pentru participarea la selecția SDL;

- Fișa măsurii 6 din PNDR 2014-2020;
- Ghidurile solicitantului pentru măsurile 6.2 și 6.4 din PNDR 2014-2020;
- Reg (UE) 1305/2013;
- Reg (UE) 1303/2013;
- Reg (UE) 1407/2014.

**Beneficiari
directi/indirecti (grup
țintă)**

Beneficiari directi:

- Fermieri sau membrii unei gospodării agricole, care își diversifică activitatea prin înființarea unei activități non-agricole în spațiul rural pentru prima dată;
- Micro-intreprinderi și întreprinderi mici existente din spațiul rural, care desfășoară activități agricole sau non-agricole, ce își propun activități non-agricole, pe care nu le-au mai efectuat până la data aplicării pentru sprijin;
- Micro-intreprinderi și întreprinderi mici noi, înființate în anul depunerii aplicației pentru finanțare sau cu o vechime de maxim 3 ani fiscali, care nu au desfășurat activități până în momentul depunerii acesteia (start-up);
- Cooperative.

Beneficiari indirecti:

- Persoanele din categoria populației active aflate în căutarea unui loc de muncă.

**Tip sprijin (conform art.
67 al Reg UE 1303/2013)**

- Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv de solicitant pentru proiectele de modernizare/dezvoltare a întreprinderilor mici/micro-întreprinderilor existente;
- Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale Reg (UE) nr. 1305/2013.

**Tipuri de acțiuni eligibile
și neeligibile**

Tipuri de acțiuni eligibile:
Pentru proiecte de investiții

productive/manufacturiere/mestesugaresti:

- Construcția, extinderea și/sau modernizarea , dotarea clădirilor;
- Achiziționarea și costurile de instalare, inclusiv leasing de utilaje, instalații și echipamente noi;
- Achiziționarea de software, brevete, licențe, drepturi de autor, mărci;
- Înființarea/modernizarea de activitati non -agricole
- Înființarea de activitati ale atelierelor/cooperativelor meșteșugărești;

Pentru proiectele de investitii in servicii:

- Construcția, extinderea și/sau modernizarea, dotarea agropensiunilor și a altor structuri de primire turistică (camping, sat de vacanță);
- Înființarea/modernizarea/dotarea de activități de agrement/recreative (trasee turistice, parcuri tematice, aventuri, amenajări areale de echitație, centre de închiriere echipamente sportive, biciclete, ATV-uri, undițe)

Atenție! Pentru activitățile de agrement și recreative sunt eligibile doar construcții de tipul birou/spațiu de depozitare echipamente, vestiare și montare de echipamente specifice amenajării necesare desfășurării activității.

Nu sunt eligibile utilajele agricole și echipamentele second-hand.

Condiții de eligibilitate

Pentru proiectele de investiții (start-up)

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Solicitantul trebuie să prezinte un plan de afaceri;
- Obiectivul trebuie să se încadreze în cel puțin unul dintre tipurile de activități sprijinite;
- Sediul social/punctul de lucru trebuie să fie situate în teritoriul GAL, și activitatea va fi desfășurată în teritoriul GAL;
- Implementarea planului de afaceri trebuie să înceapă în cel mult 9 luni de la data notificării de primire a sprijinului;

Pentru proiectele de investiții în modernizarea/dezvoltarea întreprinderilor existente:

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;

- Investiția trebuie să se încadreze în unul din tipurile de sprijin prevăzute prin măsură;
- Solicitantul trebuie să își desfășoare activitatea aferentă investiției finanțate în teritoriul GAL;
- Solicitantul trebuie să demonstreze capacitatea de a asigura cofinanțarea investiției;
- Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată pe baza prezentării unei documentații tehnico-economice;
- Întreprinderea nu trebuie să fie în dificultate în conformitate cu liniile directe privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor în dificultate;
- Investiția va fi precedată de o evaluare a impactului preconizat asupra mediului și dacă aceasta poate avea efecte negative asupra mediului, în conformitate cu legislația în vigoare.

Criteria de selecție

Vor fi selectate cu prioritate proiectele:

- Care utilizează energia produsă din surse regenerabile;
- Nu mai există o astfel de investiție în UAT-ul în care urmează a se implementa proiectul;
- Care creează noi locuri de muncă;
- Proiectele derulate de tineri cu vârsta până în 40 de ani la data depunerii proiectului;

Notă: Se va acorda punctaj suplimentar pentru locuri de muncă nou create din cadrul grupurilor marginalizate.

Sume aplicabile și rata sprijinului

Bugetul alocat acestei măsuri va fi de **250 000 Euro**.

Sprijinul public nerambursabil:

- Intensitatea sprijinului public nerambursabil este de 70%

Valoarea sprijinului nerambursabil nu va depăși 50 000 Euro/proiect

Indicatori de monitorizare

- Locuri de muncă create
- Locuri de muncă menținute pe o perioadă de minim 5 ani după implementarea proiectelor
- Investiția păstrată pe perioada de monitorizare (minim 5 ani după implementare)

<p>Denumirea măsurii</p> <p>Codul măsurii</p> <p>Tipul măsurii</p> <p>Descrierea generală a măsurii</p>	<p>Măsura privind protecția mediului</p> <p>M4/4A</p> <p>Investiții</p> <p>Mediul natural din România este afectat de fenomene naturale care produc pagube ce afectează viața economică și socială locală. Prin defrișări pe suprafețe mari, lipsa perdelelor de protecție mai ales în zonele din de câmpie și podiș au crescut riscul de eroziune și suprafețele erodate de sol. Se facilitează intensificarea fenomenelor meteorologice; vânturi puternice care elimină rapid apa din sol, viscole care duc la depuneri mari de zapadă în zonele locuite și pe șosele.</p> <p>Lipsa spațiilor de protecție naturală pentru speciile de animale și plante care constituie biodiversitate, abandonarea activităților agricole pe suprafețe întinse.</p> <p>Având în vedere impactul semnificativ al activităților agricole asupra mediului, prin prezenta măsură se propune finanțarea de investiții care răspund nevoilor de protecție a mediului:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prevenirea eroziunii solului și ameliorarea gestionării solului - eficientizarea utilizării apei în agricultură - conservarea resurselor de apă
<p>Obiectivul de dezvoltare rurală al Reg. (UE) 1305/2013</p>	<p>Asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice. (potrivit art. 4 c) conform Reg. UE 1305/1303)</p>
<p>Obiectivul specific al măsurii</p>	<p>Menținerea diversității biologice și a valorii de mediu a terenurilor agricole și forestiere;</p>
<p>Contribuția la prioritatea/prioritățile prevăzute la art. 5, Reg (UE) 1305/2013</p> <p>Măsura corespunde obiectivelor art. 18 și 28 din Titlul III: Sprijin pentru dezvoltare rurală, Reg. (UE) 1305/2013</p>	<p>P4 Refacerea, conservarea și consolidarea ecosistemelor care sunt legate de agricultură și silvicultură;</p> <p>Art. 18 Refacerea potențialului de producție agricolă afectat de dezastre naturale și de evenimente catastrofale și instituirea unor măsuri de prevenire corespunzătoare</p>

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 4C), conform art. 5, Reg. (UE) 1305/2013

Contribuția la obiectivele transversale ale Reg. (UE) 1305/2013

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL

Sinergia cu alte măsuri din SDL

Valoarea adăugată a măsurii

Art. 28 Agromediu și climă

4C) Prevenirea eroziunii solului și ameliorarea gestionării solului.

Măsura contribuie la protecția mediului, atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea.

Emisiile de gaze cu efect de seră provenite din depozitarea și aplicarea în teren a gunoii de grajd sunt foarte ridicate din cauza facilităților inadecvate de depozitare și din cauza echipamentelor învechite folosite pentru aplicarea în teren.

Pentru a menține un nivel scăzut al emisiilor de gaze cu efect de seră din agricultură, este necesară sprijinirea fermierilor pentru a menține solul acoperit, a utiliza tehnici de management al terenului care contribuie la menținerea carbonului în sol, precum și pentru crearea de facilități și utilizarea de echipamente moderne pentru depozitarea și aplicarea gunoii de grajd, inclusiv încurajarea producției și utilizării energiei regenerabile.

Legislație UE:

Art. 91, alin. (2) și art. 92 din Regulamentul (UE) nr. 1306/2013 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentelor CEE nr. 352/78, CE nr. 165/94, CE nr. 2799/98, CE nr. 814/2000, CE 1290/2005 și CE nr. 485/2008 ale Consiliului,

Art.9 din Regulamentul (UE) nr. 1307/2013 de stabilire a unor norme privind plățile directe acordate fermierilor prin scheme de sprijin în cadrul politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului CE

nr. 637/2008 al Consiliului și a Regulamentului CE nr. 73/2009 al Consiliului,

Orientări privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate (2014/C 249/01),

Trimiteri la alte acte legislative

Legislație Națională:

Ordinul ministrului apelor, pădurilor și protecției mediului nr. 1648 din 31.10.2000 de aprobare a Normelor tehnice privind compoziții, scheme și tehnologii de regenerare a pădurilor și de împădurire a terenurilor degradate (denumite în cadrul măsurii Normele tehnice nr.1); Ordinul ministrului agriculturii, alimentației și pădurilor nr. 636 din 23.12.2002 privind aprobarea Îndrumărilor tehnice silvice pentru înființarea, îngrijirea și conducerea vegetației forestiere din perdelele forestiere de protecție (denumite în cadrul măsurii Normele tehnice nr.2); Ordinul ministrului apelor, pădurilor și protecției mediului nr. 1672 din 07.11.2000 privind aprobarea Normelor tehnice pentru amenajarea pădurilor (denumite în cadrul măsurii Normele tehnice nr.3). Legea nr. 107 din 15 iunie 2011 privind comercializarea materialelor forestiere de reproducere, cu modificările și completările ulterioare

Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)**Beneficiari direcți:**

- Entități private (Persoane juridice din mediul rural și asociații ale acestora);

Beneficiari direcți:

- Populația din cadrul UAT-ului în care se va implementa proiectul.

Tip sprijin (conform art. 67 al Reg UE 1303/2013)

- Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale Reg (UE) nr. 1305/2013.
- Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv de solicitant pentru proiectele de modernizare/dezvoltare a întreprinderilor mici/micro-întreprinderilor existente

Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibileTipuri de acțiuni eligibile:

- Investiții în înființarea și/sau modernizarea instalațiilor pentru irigații în cadrul fermei, inclusiv facilități de stocare a apei la nivel de fermă;

- Investiții pentru depozitarea / gestionarea adecvată a gunoiului de grajd;
- Investiții în sisteme de gestionare a riscurilor prin care să se diminueze / prevină efectele produse de potențialele riscuri (sisteme antigrindină, sisteme de irigații, sisteme de avertizare în timp real, folii antiplouă);
- Investiții de realizarea de platforme betonate pentru dejecții.

Condiții de eligibilitate

- Solicitantul să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Solicitantul nu trebuie să fie în insolvență sau în incapacitate de plată;
- Solicitantul se angajează să asigure întreținerea/mentenanța investiției pe o perioadă de minim 5 ani, de la ultima plată;
- Investiția să se încadreze în tipul de sprijin prevăzut prin măsură;
- Investiția trebuie să fie în corelare cu strategia de dezvoltare locală aprobată;
- Investiția să se realizeze în teritoriul LEADER;

Criterii de selecție

Vor fi selectate cu prioritate proiectele:

- Care utilizează energia produsă din surse regenerabile;
- În funcție de dimensiunea exploatației
- Proiecte implementate de tineri cu vârsta până la 40 ani

Sume aplicabile și rata sprijinului

Bugetul alocat acestei măsuri va fi de **80 000 Euro**.

Sprijinul public nerambursabil:

- **Intensitatea sprijinului public nerambursabil este de 90%**

Valoarea sprijinului nerambursabil nu va depăși **20.000 Euro/proiect**

Indicatori de monitorizare

- Numarul de beneficiari sprijiniti
- Investitia păstrata pe perioada de monitorizare (minim 5 ani după implementare)

Denumirea măsurii	Soluții inovative pentru o agricultură competitivă
Codul măsurii	M5/2A
Tipul măsurii	Investiții
Descrierea generală a măsurii	Această măsură propune soluții pentru susținerea activităților agricole, prin abordarea unor direcții inovative la nivel de GAL.
Obiectivul de dezvoltare rurală al Reg. (UE) 1305/2013	Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea locurilor de muncă (conform art. 4 c) din Reg. UE 1305/2013)
Obiectivul specific al măsurii	Identificarea unor soluții inovative pentru o agricultură/ industrie alimentară competitivă
Contribuția la prioritatea/prioritățile prevăzute la art. 5, Reg (UE) 1305/2013	P2 Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor
Măsura corespunde obiectivelor art. 17 și 19 din Titlul III: Sprijin pentru dezvoltare rurală, Reg. (UE) 1305/2013	Art. 17 Investiții în active fizice, art. 19 Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor
Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 2A, conform art. 5, Reg. (UE) 1305/2013	2A Îmbunătățirea performanței economice a tuturor exploatațiilor agricole și facilitarea restructurării și modernizării exploatațiilor, în special în vederea creșterii participării pe piață și a orientării spre piață, precum și a diversificării activităților agricole.
Contribuția la obiectivele transversale ale Reg. (UE) 1305/2013	Măsura contribuie la inovare și protecția mediului.
Complementaritatea cu alte măsuri din SDL	M4/4A Măsura privind protecția mediului
Sinergia cu alte măsuri din SDL	
Valoarea adăugată a măsurii	Această măsură contribuie la: -Stimularea agriculturii ca principală activitate economică din teritoriul GAL; -Dezvoltarea resurselor umane și utilizarea de

know-how;

-Păstrarea și crearea de noi locuri de muncă;

-Încurajarea parteneriatelor prin susținerea formelor asociative (asociații de crescători de animale și/sau cooperative agricole) care își au sediul în teritoriul GAL;

Trimiteri la alte acte legislative

- Legislația națională cu incidență în domeniile activităților agricole prevăzute în Ghidul solicitantului pentru participarea la selecția SDL;
- Ghidul solicitantului pentru măsura 4.1 din cadrul PNDR 2014-2020;
- Reg (UE) 1303/2013;
- Reg (UE) 1305/2013;
- Reg (UE) 208/2014;
- Reg (UE) 807/2014;

Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

Beneficiari direcți:

- Exploatații agricole cu activitatea în teritoriul GAL din categoria micro-întreprinderilor sau întreprinderilor mici și mijlocii conform definițiilor și condițiilor de eligibilitate prevăzute în Ghidul solicitantului de la măsura 4.1 din cadrul PNDR 2014-2020;
- Unități de procesare din categoria întreprinderilor mici și mijlocii sau micro-întreprinderi din teritoriul GAL;
- Asociații de crescători de animale de pe teritoriul GAL;
- Cooperative agricole din teritoriul GAL;

Beneficiari indirecți:

- Persoane fizice din categoria populației active aflate în căutarea unui loc de muncă;
- Producători agricoli individuali din teritoriu.

Tip sprijin (conform art. 67 al Reg UE 1303/2013)

- Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv de solicitant;
- Plăți în avans cu condiția constituirii unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale

Reg. (UE) 1305/2013

**Tipuri de acțiuni eligibile și
neeligibile**

Tipuri de acțiuni eligibile

- Modernizarea spațiilor tehnologice sau de producție din cadrul exploatației;
- Achiziționarea de utilaje agricole moderne pentru modernizarea fermelor vegetale;
- Modernizarea exploatațiilor apicole;
- Construirea/modernizarea spațiilor zootehnice;
- Construirea/modernizarea de spații de depozitare pentru cereale;
- Construirea de centre de colectare a laptelui;
- Achiziția de mașini de transport frigorifice pentru carne/lapte;
- Achiziția unui abator mobil pentru bovine/porcine/ovine/caprine;
- Construirea de unități de procesare pentru lapte/ carne/ legume/ fructe/cereale;
- Modernizarea unităților de procesare carne/lapte;
- Construirea de spații de depozitare pentru legume/fructe;
- Înființarea/modernizarea de sere/ solarii pentru legume;

Nu se acceptă achiziționarea de utilaje sau echipamente second hand.

Condiții de eligibilitate

- Beneficiarul trebuie să aibă sediul social/punct de lucru în teritoriul GAL;
- Investiția realizată demonstrează utilitate și creează plus valoare nu numai pentru exploatația solicitantului ci și pentru UAT-ul de reședință;
- Investițiile în centre de colectare a laptelui se pot realiza pe teritoriul mai multor UAT-uri din teritoriul GAL

Criterii de selecție

Se va acorda punctaj pentru proiectele care:

- Sunt derulate de tineri cu vârsta până în 40 de ani la data depunerii proiectului;
- Aplicantul nu a mai beneficiat de sprijin din alte fonduri comunitare pentru investiții

	<p>similare în ultimii 3 ani;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prin activitatea propusă creează mai mult de un loc de muncă; • Au și investiții pentru procesarea produselor agricole; • Nivelului de calificare în domeniul agricol al managerului exploatației agricole; <p>Beneficiarii își desfășoară activitatea și se instalează pe teritoriul GAL.</p>
Sume aplicabile și rata sprijinului	<p>Bugetul alocat acestei măsuri va fi de 600 000 Euro.</p> <p>Sprijinul public nerambursabil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Intensitatea sprijinului public nerambursabil este maxim de 90% <p>Valoarea sprijinului nerambursabil nu va depăși 50 000 Euro/proiect</p>
Indicatori de monitorizare	<ul style="list-style-type: none"> • Număr de exploatații/întreprinderi sprijinite; • Număr de locuri de muncă nou create; • Locuri de muncă menținute pe o perioadă de minim 5 ani după implementarea proiectelor • Investiția păstrată pe perioada de monitorizare (minim 5 ani după implementare)
Denumirea măsurii	Investiții pentru ocuparea grupurilor marginalizate
Codul măsurii	M6/ 6A
Tipul măsurii	Investiții
Descrierea generală a măsurii	<p>La nivelul Strategiei Locale de Dezvoltare, s-au identificat pe suprafața teritoriului mai multe puncte slabe în ceea ce privește problema comunităților marginalizate/cu risc de sărăcie/excluziune socială.</p> <p>Implementarea acestei măsuri este necesară pentru stimularea mediului de afaceri din spațiul rural prin susținerea financiară a întreprinzătorilor care realizează activități neagricole și activități meșteșugărești. Măsura contribuie la:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ocuparea unei părți din excedentul de forță de muncă existent;

- Diversificarea economiei rurale;
- Creșterea veniturilor populației rurale și a nivelului de trai;
- Scăderea sărăciei
- Combaterea excluziunii sociale.

Obiectivul de dezvoltare rurală al Reg. (UE) 1305/2013

Obiectiv de dezvoltare rurală „obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă” din Regulamentul 1305 din 2013, art. 4, lit. (c).

Obiectivul specific al măsurii

- Combaterea sărăciei și a excluziunii sociale, în special în rândul comunităților romă marginalizate din teritoriu

Contribuția la prioritatea/prioritățile prevăzute la art. 5, Reg (UE) 1305/2013

P6 Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale.

Măsura corespunde obiectivelor art. 17,19, Din Reg. (UE) 1305/2013

Investiții în active fizice
Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 6A, conform art. 5, Reg. (UE) 1305/2013

6A Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă
6B Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale

Contribuția la obiectivele transversale ale Reg. (UE) 1305/2013

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. 1305/2013 legate de inovare prin sprijinirea economiei sociale definite prin legea 2019/2015 și astfel asigurarea unui loc de muncă pentru grupurile marginalizate din mediul rural, cu accent deosebit pe etnie rromă.

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL

M3/6A-Stimularea mediului de afaceri din spațiul rural prin activități non-agricole
M5/2A-Soluții inovative pentru o agricultură competitivă
M3/6A-Stimularea mediului de afaceri din spațiul

Sinergia cu alte măsuri din SDL	rural prin activități non-agricole M5/2A-Soluții inovative pentru o agricultură competitivă
Valoarea adăugată a măsurii	Măsura contribuie la: <ul style="list-style-type: none"> • Stimularea activităților economice noi din sfera serviciilor pentru populație sau pentru alte activități economice non-agricole din teritoriul GAL; • Dezvoltarea resurselor umane și utilizarea de know-how; • Crearea de noi locuri de muncă.
Trimiteri la alte acte legislative	<ul style="list-style-type: none"> • Legislația națională cu incidență în domeniile activităților neagricole prevăzute în Ghidul solicitantului pentru participarea la selecția SDL; • Legislația națională din domeniul combaterii exluziunii sociale prevăzute în Ghidul solicitantului. • Fișa măsurii 6 din PNDR 2014-2020; • Ghidurile solicitantului pentru măsurile 6.2 și 6.4 din PNDR 2014-2020; • Reg (UE) 1305/2013; • Reg (UE) 1303/2013; • Reg (UE) 1407/2014.
Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)	<p>Beneficiari direcți:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beneficiari care asigură realizarea infrastructurii necesare pentru derularea activităților economiei sociale: autorități publice locale, asociații de dezvoltare intracomunitară, • ONG-uri • GAL <p>Beneficiari indirecți:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Populația locală și întreprinderile locale
Tip sprijin (conform art. 67 al Reg UE 1303/2013)	<ul style="list-style-type: none"> • Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv de solicitant

- Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale Reg (UE) nr. 1305/2013.

Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Tipuri de acțiuni eligibile:

Pentru proiecte de investiții:

- Construcția, extinderea și/sau modernizarea spațiilor de lucru pentru economie socială;
- Investiții pentru producerea și comercializarea produselor non-agricole, cum ar fi: fabricarea produselor textile, îmbrăcăminte, articole de marochinărie, articole de hârtie și carton, prelucrare a produselor lemnoase, industrie metalurgică, fabricare construcții metalice, mașini utilaje și echipamente; fabricare de produse electrice, electronice, producția de carton etc.
- Investiții pentru activități meșteșugărești, cum ar fi: activități de artizanat și alte activități tradiționale non-agricole (olărit, brodat, prelucrarea manuală a fierului, lânii lemnului, pielii etc.);

Condiții de eligibilitate

Pentru proiectele de investiții:

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Obiectivul trebuie să se încadreze în cel puțin unul dintre tipurile de activități sprijinite;
- Sediul social/punctul de lucru trebuie să fie situate în teritoriul GAL, și activitatea va fi desfășurată în teritoriul GAL;
- Implementarea planului de afaceri trebuie să înceapă în cel mult 9 luni de la data notificării de primire a sprijinului;

Pentru proiectele de servicii:

- Solicitantul trebuie să se încadreze în

categoria beneficiarilor eligibili;

- Investiția trebuie să se încadreze în unul din tipurile de sprijin prevăzute prin măsură;
- Solicitantul trebuie să își desfășoare activitatea aferentă investiției finanțate în teritoriul GAL;
- Solicitantul trebuie să demonstreze capacitatea de a asigura cofinanțarea investiției;

Criteria de selecție

Vor fi selectate cu prioritate proiectele:

- Implementarea formei de economie socială și participarea directă la funcționarea ei ;
- Nu mai există o astfel de investiție în UAT-ul în care urmează a se implementa proiectul;
- Care creează noi locuri de muncă;

Notă: Se va acorda punctaj suplimentar pentru locuri de muncă nou create din cadrul grupurilor marginalizate.

Sume aplicabile și rata sprijinului

Bugetul alocat acestei măsuri va fi de 30.244 Euro.

Sprijinul public nerambursabil:

- Intensitatea sprijinului public nerambursabil este de 100%, pentru proiecte care vizează direct economice sociale, .
- Intensitatea sprijinului public nerambursabil este de 90%, pentru proiecte de infrastructură necesară care va fi cedată unei persoane terțe pe bază de contract.

Valoarea sprijinului nerambursabil nu va depăși 15.122 Euro/proiect

Indicatori de monitorizare

- Locuri de muncă create
- Populație netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite
- Investiția păstrată pe perioada de monitorizare (minim 5 ani după implementare)

CAPITOLUL VI: Descrierea complementarității și/sau contribuției la obiectivele altostrategii relevante (naționale, sectoriale, regionale, județene etc)

În elaborarea Strategiei de dezvoltare a GAL Prietenia Mures-Harghita trebuie ținut cont și de politicile, strategiile și programele existente la nivel european, național și regional. În acest context, în elaborarea strategiei a GAL Prietenia Mures-Harghita au fost luate în considerare cele 11 obiective tematice propuse de Strategia Europa 2020. Obiectivele constau în domenii care se doresc a fi dezvoltate și ținte ce se doresc a fi atinse în perioada 2014-2020, după cum urmează:

- ✚ Cercetare și inovare
- ✚ Tehnologiile informației și comunicării (TIC)
- ✚ Competitivitatea întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri)
- ✚ Trecerea la o economie cu emisii scăzute de carbon
- ✚ Adaptarea la schimbările climatice și prevenirea și gestionării riscului
- ✚ Protecția mediului și utilizarea eficientă a resurselor
- ✚ Promovarea sistemelor de transport durabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore
- ✚ Ocupare și facilitarea mobilității forței de muncă
- ✚ Incluziune socială și combaterea sărăciei
- ✚ Educație, dezvoltarea de competențe și învățarea pe tot parcursul Vieții
- ✚ Consolidarea capacității instituționale și o administrație publică eficientă.

Încadrarea Strategiei de Dezvoltare Locală a Grupului de Acțiune Locală Prietenia Mureș-Harghita în obiectivele tematice enunțate anterior se va realiza prin luarea în considerare a acestora în stabilirea obiectivelor strategice care vor urmări necesitățile comunității locale.

La nivel național

Cele 5 obiective majore stabilite la nivelul UE, transpuse în obiective naționale se prezintă astfel:

- Ocuparea forței de muncă:
 - rată de ocupare a forței de muncă de 70 % în rândul populației cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani;
- Cercetare și dezvoltare:
 - alocarea a 2% din PIB-ul României pentru cercetare și dezvoltare
- Schimbările climatice și utilizarea durabilă a energiei:
 - reducerea cu 19% a emisiilor de gaze cu efect de seră față de nivelurile înregistrate în 1990

- creșterea ponderii surselor de energie regenerabile până la 24%
- creșterea cu 10% a eficienței energetice
- Educație:
 - reducerea sub 11,3% a ratei de părăsire timpurie a școlii
 - creșterea la peste 26,7% a ponderii absolvenților de studii superioare în rândul populației în vârstă de 30-34 de ani
- Lupta împotriva sărăciei și a excluziunii sociale
 - reducerea cu cel puțin 580.000 a numărului persoanelor care suferă sau riscă să sufere de pe urma sărăciei și a excluziunii sociale.

Guvernul României a aprobat în data de 13 iunie 2012 Memorandumul pentru aprobarea acțiunilor și documentelor privind pregătirea accesării și implementării fondurilor europene în perioada 2014-2020, document-cadru ce cuprinde un set de orientări metodologice necesare pentru stabilirea liniilor directoare în procesul de programare a fondurilor europene nerambursabile în perioada 2014-2020.

La nivel regional

În cadrul Strategiei de Dezvoltare Regională pentru perioada de programare 2014-2020 s-au identificat prioritățile de dezvoltare și s-au stabilit obiectivele specifice și domeniile prioritare de intervenție. Prin cele șase axe prioritare identificate strategia se fundamentează pe o analiză a nevoilor reale din Regiunea Centru.

OBIECTIV 1	• Dezvoltare urbană, infrastructură tehnică și socială
OBIECTIV 2	• Creșterea competitivității economice, stimularea cercetării și inovării
OBIECTIV 3	• Protecția mediului înconjurător, eficiență energetică, energie regenerabilă
OBIECTIV 4	• Dezvoltarea zonelor rurale, sprijinirea agriculturii și silviculturii
OBIECTIV 5	• Dezvoltarea turismului, sprijinirea activităților culturale și recreative
OBIECTIV 6	• Dezvoltarea resurselor umane , creșterea incluziunii sociale

După cum rezultă inclusiv din obiectivele enunțate în cadrul Strategiei de Dezvoltare Regională se poate remarca consistența și consensul existente în ceea ce privește principalele direcții de dezvoltare urmărite în stabilirea obiectivelor strategice de dezvoltare la nivel european, național și regional. Strategia de Dezvoltare Locală a GAL Prietenia Mures-Harghita se încadrează în liniile directoare trasate de aceste documente strategice, în realizarea ei ținându-se cont de necesitatea implicită a unei dezvoltări armonioase și coordonate la toate nivelurile pentru valorificarea efectelor amplificatoare care vor fi obținute.

La nivel județean

În elaborarea Strategiei de Dezvoltare a Județului Mureș s-au avut în vedere prevederile documentelor de dezvoltare teritorială la nivel internațional, național și regional, iar construirea viziunii de dezvoltare a avut la bază analiza detaliată a „Profilului socio-economic al județului Mureș”.

Pe baza acestora au fost definite următoarele scenarii pentru dezvoltarea economică a județului Mureș în următoarea perioadă:

- județ al serviciilor medicale și farmaceutice de înaltă calitate: creare de clustere în domeniul medical și farmaceutic;
- județ al comerțului interregional: folosirea de poziționarea geografică centrală și de avantajele unui nod intermodal de transport rutier și feroviar, la intersecția a două (viitoare) autostrăzi și beneficiind de existența Aeroportului „Transilvania”, cu statut internațional;
- județ al industriilor cu valoare adăugată ridicată: dezvoltarea de platforme industriale pentru încurajarea activității productive;
- județ al turismului cultural, balnear, montan și rural: diversitatea formelor de turism și diversitatea generată de coexistența a 4 națiuni în județul Mureș;
- județ al serviciilor regionale de intervenții în situații de urgență: localizarea bazei operaționale regionale în Târgu-Mureș;
- județ al produselor agricole competitive: valorificarea potențialului agricol al județului Mureș.

În oglindă cu această abordare de sus în jos, Strategia de Dezvoltare locală a GAL Prietenia Mures-Harghita, județ Mureș, pentru perioada 2014-2020, colectează informațiile de la nivel local, analizează nevoile și vine să răspundă, prin proiecte concrete, la obiectivele și țintele asumate de contextul județean, regional, național și cel european.

Conceptul strategic înglobează toate cele 6 obiective de dezvoltare ale regiunii Centru, punându-se accent pe obiectivul vertical - dezvoltarea economică a zonei, prin extinderea și creșterea calității rețelei de infrastructură, ca suport în vederea dezvoltării zonei rurale din punct de vedere economic și agricol.

CAPITOLUL VII: Descrierea planului de acțiune

Calendarul estimativ al activităților:

	2017		2018		2019		2020	
	Sem I	Sem II	Sem I	Sem II	Sem I	Sem II	Sem I	Sem II
Elaborare ghiduri specifice măsurilor								
Animare								
Lansare apel și derulare masura M1/6B Sprijinirea și dezvoltarea satelor								
Apel lansare masura M2/6B Organizare de evenimente/ Ruralul atractiv								
Apel lansare M3/6A Stimularea mediului de afaceri din spațiul rural prin activități non-agricole								
Apel lansare M4/4A Masura privind protecția mediului								
Apel lansare M5/2A Soluții inovative pentru o agricultură competitivă								
Apel lansare M6/ 6B Investiții pentru ocuparea grupurilor marginalizate								
Evaluare și selecție proiecte								
Monitorizare proiecte								
Întocmirea cererilor de plată, dosarelor de achiziții aferente costurilor de funcționare și animare								
Monitorizarea și evaluarea implementării strategiei								
Verificarea conformității cererilor de plată pentru proiectele selectate (cu excepția situațiilor în care GAL este beneficiar)								

Responsabilii pentru implementarea acțiunilor sunt: angajații GAL (manager, responsabil tehnic, Expert gestionare proiecte și consultanții externi. În funcție de necesități, se vor contracta consultanți externi care să acorde servicii de consultanță tehnică, financiară sau juridică.

GAL deține în prezent o bază materială care să acopere aproape în întregime necesitățile de funcționare (mobiliu de birou, echipamente IT și birotică). Veniturile GAL provin din: taxa de înscriere a membrilor; cotizațiile anuale ale membrilor; Bugetul pentru cheltuielile de funcționare GAL va fi de 20% din totalul cheltuielilor publice eligibile din SDL, Măsura 19.3 și va fi utilizat pentru: cheltuieli de personal; cheltuieli pentru servicii de consultanță tehnică și financiară și expertiză legată de implementarea SDL;

cheltuieli aferente sediului administrativ al GAL, cheltuieli pentru organizarea întâlnirilor GAL și ale comitetului de selecție; cheltuieli pentru comunicare, transport și utilități; cheltuieli pentru echipamente și consumabile necesare funcționării GAL; costuri de audit; costuri legate de monitorizarea și evaluarea implementării SDL, precum și orice alte cheltuieli conexe; instruirea și/sau dezvoltarea competențelor angajaților GAL privind implementarea SDL; instruirea liderilor locali din teritoriul GAL privind implementarea SDL prin seminarii și grupuri de lucru; cheltuieli materiale pentru animare (activități de promovare sau informare).

Responsabilii pentru implementarea acțiunilor

- Directorul executiv/Managerul GAL: coordonează activitatea GAL atât sub aspect organizatoric cât și al respectării procedurilor de lucru; Responsabil pentru animare, informare, promovare și monitorizarea proiectelor implementate;
- Responsabil tehnic: Asigură buna desfășurare a tuturor etapelor tehnice ale implementării Strategiei de Dezvoltare Locală a Grupului de Acțiune Locală Prietenia Mures-Harghita; Responsabil pentru primirea și evaluarea cererilor de finanțare
- Expert gestionare proiecte: inregistrează, centralizează, verifică, organizează și arhivează documentele aferente programului; Responsabil pentru primirea și verificarea conformității cererilor de plată, Responsabil pentru animare, informare. coordonează, controlează și răspunde de evaluarea cererilor de finanțare depuse; sesizează Consiliul director privind eventualele nereguli sau întârzieri în derularea activității; are drept de semnătură pe actele privind evaluarea cererilor de finanțare depuse; are drept de reprezentare a GAL în raport cu terții în aspecte legate de evaluarea cererilor de finanțare depuse; efectuează verificări tehnice pe teren și prezintă stadiul și calitatea proiectelor inspectate. Monitorizarea proiectelor în curs de implementare finanțate prin .

Servicii externalizate, ce pot fi contractate după caz:

- Serviciul de audit;
- Serviciul consultanță pentru managementul proiectelor;
- Serviciul de consultanță în domeniul financiar - contabil;
- Serviciul de instruire a resurselor umane, de achiziții publice, investiții și inventariere a patrimoniului;
- Serviciul de publicitate, organizare a evenimentelor de promovare a strategiei GAL-ului;
- Serviciul de proiectare și design a materialelor de promovare;

CAPITOLUL VIII: Descrierea procesului de implicare a comunităților locale în elaborarea strategiei

Activitățile care au fost desfășurate de către GAL Prietenia Mures-Harghita cu implicarea comunităților locale după aprobarea proiectului „Sprijin financiar pentru elaborarea strategiei de dezvoltare locală a Grupului de acțiune locală Prietenia Mures-Harghita, respectiv primirea deciziei de finanțare au fost:

Acțiuni de animare: 10 acțiuni, în toate cele 10 comune: Comuna Petelea, Comuna Beica de Jos, Comuna Solovăstru, Comuna Ibănești, Comuna Hodac, Comuna Chiheru de Jos, Comuna Gurghiu, Comuna Sărmaș, Comuna Subcetate, Comuna Gălăușas.

Prin această activitate s-au propus organizarea unor întâlniri prin care au fost prezentate:

- prezentarea GAL și a ariei de acoperire a acestuia;
- modul de organizare și funcționare al GAL - ului
- oportunitățile de investiții care pot fi finanțate din fonduri publice nerambursabile
- oferirea de informații generale și consiliere privind activitățile derulate de GAL
- rezultatele ce vor fi obținute în implementarea Programului LEADER
- prezentarea unor sinteze pe măsurile finanțate (posibil a fi finanțate) prin fonduri nerambursabile

Numărul de participanți estimat în cadrul proiectului pentru aceste întâlniri a fost de 20 de persoane însă acest număr a fost depășit în unele comune (de exemplu în comuna Galautas au fost prezente 31 de persoane) fapt care relevă gradul de implicare al autorităților locale în vederea bunei desfășurări a proiectului, dar și interesul populației de pe teritoriul GAL.

Acțiuni de informare: 3 acțiuni, locații: Comuna Petelea, Comuna Beica de Jos, Comuna Ibanesti

Prin această activitate s-au propus organizarea unor evenimente de informare cu privire la:

- metolodologia de implementare a proiectului și aprofundarea conceputului LEADER;
- oportunitățile de investiții care pot fi finanțate din fonduri publice nerambursabile;
- prezentarea unor sinteze pe măsurile finanțate actualizate;
- conștientizarea actorilor locali și a locuitorilor din comunele membre GAL;
- prezentarea concluziilor lucrărilor în fața reprezentanților localităților din teritoriu și a celorlalți parteneri esențiali ai teritoriului.

Numărul de participanți estimat în cadrul proiectului pentru aceste întâlniri a fost de 20 de participanți, fapt care demonstrează nivelul de interes al comunităților de locuitori atât persoane fizice cât și persoane juridice în aflarea de noi informații cu privire la oportunitățile de finanțare existente la nivel național.

Acțiuni de consultare: 3 acțiuni, locații: Comuna Petelea, Comuna Hodac, Comuna Sărmaș

Prin această activitate s-a propus organizarea unor evenimente de consultare cu privire la:

- oportunitățile de investiții care pot fi finanțate din fonduri publice nerambursabile
- condițiile de finanțare care pot fi accesate
- culegerea de date de la populație cu privire la obiectivele proprii de investiții în vederea determinării domeniilor cheie în cadrul SDL
- consultări cu privire la stabilirea măsurilor inovative în vederea prezentării acestora în cadrul SDL
- stabilirea alocărilor financiare aferente măsurilor în cadrul SDL

Numărul de participanți estimat în cadrul proiectului pentru aceste întâlniri a fost de 20 de persoane, număr depășit în cadrul comunei Petelea (28 persoane), aspect care indică sprijinul acordat de către cetățenii teritoriului atât persoane fizice cât și persoane juridice în vederea elaborării SDL în concordanță cu nevoile identificate în cadrul acestor întâlniri.

Realizare întâlniri grupuri de lucru tematice: 3 întâlniri, locații: Comuna Gurghiu, Comuna Petelea și Comuna Sarmas.

Întalnire de grup organizate de GAL au fost întâlniri la care au participat partenerii Grupului de Acțiune Locală, cele 10 comune cuprinse în teritoriu precum și partenerii privați și societățile civile (ONG-uri), precum și persoanele fizice interesate. Numărul de participanți așteptat în cadrul acestor întâlniri a fost de 41 de persoane, aspect care indică numărul total de membri ai parteneriatului. Întâlnirile s-au desfășurat cu respectarea acestei condiții prevăzute în proiect, aspect care relevă gradul de interes al membrilor în buna desfășurare a activității GAL, precum și implicarea activă a acestora în abordarea unei direcții cât mai realiste în elaborarea SDL GAL Prietenia Mures-Harghita. Procesul de animare a teritoriului și de elaborare a Strategiei de Dezvoltare locală a fost consemnat în documente justificative (de tipul : minute, procese verbale, model de chestionar utilizat) și vor constitui **Anexa 6** la SDL - Documente justificative privind animarea. În etapa de animare și de elaborare a SDL s-a ținut cont de promovarea egalității dintre bărbați și femei și a integrării de gen, cât și prevenirea oricărei discriminări pe criterii de sex, origine rasială sau etnică, religie sau convingeri, handicap, vârstă sau orientare sexuală. Astfel, putem concluziona că, datorită acțiunilor întreprinse, s-a asigurat o implicare corespunzătoare a comunităților locale în elaborarea SDL, aceasta ajungând să reprezinte coerent nevoile teritoriale și să traseze priorități care, urmărite prin acțiunile viitoare, vor duce la dezvoltare durabilă.

CAPITOLUL IX: ORGANIZAREA viitorului GAL- Descrierea mecanismelor de gestionare, monitorizare, evaluare și control a strategiei

Regulamentul de Organizare și funcționare a Asociației GAL Prietenia Mures-Harghita

Capitolul I Rolul și funcțiile Asociației GAL Prietenia Mures-Harghita

Art. 1. Grupul de Acțiune Locală Prietenia Mures-Harghita (denumit în continuare „GAL”) este organizat și funcționează potrivit OG nr. 26/2000 cu modificările și completările ulterioare.

Art.2. GAL funcționează conform Deciziei de Autorizare emisă de MADR.

Art.3. GAL desfășoară activități specifice implementării măsurilor din PNDR.

Art.4. Pentru realizarea obiectivelor din domeniul său de activitate, GAL exercită următoarele funcții: a) de strategie, prin care se elaborează, în conformitate cu Politică Agricolă Comună adoptată de Parlamentul European, Planul Național de Dezvoltare Rurală și nevoile identificate la nivel local, strategia de dezvoltare locală (denumită în continuare „SDL”); b) de reglementare, prin care se asigură elaborarea cadrului normativ și instituțional pentru realizarea obiectivelor din domeniul său de activitate; c) de administrare, prin care se asigură administrarea patrimoniului asociației; d) de reprezentare, prin care se asigură, reprezentarea pe plan intern și extern, în domeniul său de activitate; e) de coordonare a utilizării asistenței financiare nerambursabile acordate asociației de Uniunea Europeană în domeniul dezvoltării rurale.

CAPITOLUL 2 Atribuțiile, structura de organizare și principalele relații ale GAL

Art. 5. GAL are ca scop principal implementarea SDL a teritoriului.

Art. 6. În exercitarea funcțiilor sale GAL are următoarele atribuții principale:

- a) implementarea SDL;
- b) elaborarea și implementarea proiectelor proprii;
- c) stabilirea criteriilor de selecție a proiectelor în acord cu prioritățile specifice ale SDL și selectarea proiectelor finanțate;
- d) pregătirea și acordarea de asistență de specialitate persoanelor juridice și fizice locale care vor să participe la proiecte în cadrul Planului Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) în interesul local al teritoriului GAL și în interesul personal nepatrimonial al GAL;
- e) încurajarea inovării și modernizarea formelor tradiționale de know-how sau descoperirea de noi soluții la problemele rurale persistente;
- f) acțiuni de promovare a parteneriatelor public-privat;
- g) diversificarea activităților economice care să genereze activități multiple și venituri alternative constituite în favoarea GAL
- h) cooperarea (pe plan național/ internațional) cu alte entități cu scopuri similare, precum și cu alte entități, indiferent de forma de organizare, care participă la programul LEADER;
- i) îmbunătățirea mediului și spațiului rural, creșterea calității vieții și diversificarea activităților economice din spațiul rural prin implementarea SDL;
- j) promovarea zonei GAL și asocierea ei cu alte regiuni din țară și străinătate.

Art. 7 Pentru atingerea și realizarea obiectivelor, GAL va realiza următoarele sarcini:

- a) elaborarea SDL;
- b) pregătirea și publicarea de cereri de propuneri sau a unei proceduri permanente de depunere de proiecte, inclusiv definirea criteriilor de selecție și a unei proceduri de selecție nediscriminatorii și transparente și a unor criterii obiective în ceea ce privește selectarea operațiunilor, care să evite conflictele de interese, care garantează că cel puțin 51% din voturile privind deciziile de selecție sunt exprimate de parteneri care nu au statutul de autorități publice, permite selecția prin procedură scrisă și asigură că nici un sector nu este reprezentat de mai mult de 49% din totalul membrilor din comitetul de selecție;
- c) elaborarea ghidurilor și formularelor aferente măsurilor, lansarea de apeluri de selecție;
- d) desfășurarea de activități de informare și comunicare cu privire la implementarea SDL;
- e) constituirea și animarea unor rețele de experți pentru a facilita schimburile de cunoștințe și pentru a susține implementarea SDL;
- f) consolidarea capacității actorilor locali de a dezvolta și implementa operațiunile, inclusiv promovarea capacității lor de management al proiectelor;
- g) primirea și evaluarea cererilor de finanțare (conformitate -> eligibilitate -> evaluare -> selecție);
- h) selectarea operațiunilor, stabilirea quantumului contribuției și prezentarea propunerilor către organismul responsabil pentru verificarea finală a eligibilității înainte de aprobare;
- i) asigurarea, cu ocazia selecționării operațiunilor, a coerenței cu SDL, prin acordarea de prioritate operațiunilor în funcție de contribuția adusă la atingerea obiectivelor și țințelor SDL;
- j) monitorizarea implementării SDL plasate sub responsabilitatea comunității și a operațiunilor sprijinite, precum și efectuarea de activități specifice de evaluare SDL;
- k) organizarea de întruniri, sesiuni de comunicări, conferințe, dezbateri, mese rotunde și ateliere de lucru în domeniile de interes pentru SDL;
- l) participarea la schimburi de experiență și stagii de formare, la întrunirile rețelelor naționale și europene;
- m) editarea de publicații proprii;
- n) implementarea unor proiecte de cooperare naționale/ internaționale cu alte entități de tip LEADER, pe baza unor teme comune de dezvoltare;
- o) participarea la forme de asociere naționale sau internaționale care să permită schimb de know-how și reprezentarea intereselor comune de dezvoltare rurală (cu excepția partidelor politice);
- p) alte forme și mijloace stabilite de Adunarea Generală, în condițiile legii.

Art. 8. Structura organizatorică cuprinde următoarele compartimente : Adunarea generală, Consiliul Director, Cenzorul, Comitetul de Selecție al proiectelor, Comisia de Contestații, Aparatul Administrativ (**Managerul, Expert gestionare proiecte, Expert Tehnic,**), Servicii externalizate, ce pot fi contractate după nevoi: Serviciul de Audit, Serviciu Juridic, Serviciu Tehnic, Serviciul de Instruire a resurselor umane, de achiziții publice, investiții și inventariere

a patrimoniului, Serviciul de Publicitate, organizare a evenimentelor de promovare a SDL, Serviciul de Proiectare și design a materialelor de promovare.

CAPITOLUL 3 Mecanisme de gestionare SDL

Art. 9 Pentru gestionarea aparatului administrativ, se vor întreprinde următoarele: identificarea deprinderilor și cunoștințelor necesare pentru a îndeplini activitățile proiectului; specificarea persoanelor care vor lucra la fiecare activitate; determinarea cantității de efort pe care trebuie să-l depună fiecare persoană implicată în proiect pentru a-și îndeplini sarcinile; determinarea duratei de intervenție din durata întregii activități atunci când respectivele persoane sunt angajate cu normă parțială.

Art. 10 Planificarea nevoilor de personal va începe cu identificarea persoanelor de care va fi nevoie și estimarea efortului pe care aceste persoane trebuie să-l depună.

Art. 11 Gestionarea comunicării va cuprinde 4 direcții: planificarea comunicării, distribuirea informației, rapoarte de performanță și gestionarea relației cu entitățile proiectului. Canalele de comunicare care vor fi folosite pentru realizarea comunicării sunt: Comunicare verbală, față în față; Videoconferință; Email; Prin telefon; Materiale scrise;

Art. 12 Managerul va crea un plan de comunicare care va cuprinde: identificarea persoanelor implicate și nevoile acestora legate de proiect; identificarea informațiilor necesare; definirea responsabilităților de comunicare; definirea metodelor de comunicare;

Art. 13 Gestionarea implementării SDL va fi realizată în mod continuu pentru a putea asigura o derulare fără sincope a managementului de proiect. Pașii principali pentru aceasta sunt: revizuirea periodică a planului de proiect, colectarea și înregistrarea informațiilor despre progresul efectiv realizat și despre eventualele abateri (activități, termene, bugete), inițierea acțiunilor corective, când este cazul, controlul schimbărilor, identificarea continuă a semnalelor despre apariția potențialelor probleme, comunicarea informațiilor despre situația proiectului către toți participanții relevanți.

CAPITOLUL 4 Mecanisme de monitorizare, evaluare și control a strategiei

Art.14 Procesul de monitorizare asigură colectarea datelor statistice și a indicatorilor de monitorizare conform SDL. Procesul de evaluare presupune compararea obiectivelor și indicatorilor stabiliți în SDL cu cei efectiv înregistrați și realizați. Atribuțiile cu privire la înregistrarea și analiza progresului implementării strategiei, prin intermediul indicatorilor le au Consiliul Director și aparatul administrativ.

Art.15 Actori cheie în procesul de monitorizare. Responsabilitatea monitorizării implementării SDL va fi delegată de Adunarea Generală către Comitetul de Monitorizare, format din Consiliul Director și Aparatul Administrativ, cu scopul de a asigura eficiența, eficacitatea și corectitudinea punerii în aplicare a acestuia.

Art. 16 Principalele responsabilități ale Comitetului de Monitorizare sunt: evaluarea periodică a progreselor înregistrate pentru realizarea obiectivelor specifice ale SDL pe baza documentelor primite de la Expertul de gestionare proiecte ; examinarea rezultatelor implementării fiecărei măsuri și monitorizarea calității implementării SDL; examinarea rezultatelor evaluărilor externe; analizarea și aprobarea Raportului anual de progres și a

rapoartelor de evaluare, înainte de a fi transmise forurilor superioare: CRFIR/ DADR/ AM PNDR; elaborarea recomandărilor și propunerilor în vederea îmbunătățirii impactului SDL.

Art.16 Aparatul administrativ al GAL are responsabilitatea colectării, înregistrării, și stocării informațiilor statistice necesare monitorizării în conformitate cu prevederile fișelor de măsuri.

Art.17 Evaluarea internă a SDL se va realiza atât la nivel strategic (generare de informații privind politica de proiect, cât și în plan formativ - îmbunătățirea în managementului de proiect.

Art. 18 Evaluarea procesului va avea în vedere modul în care se implementează SDL și se va realiza pe baza următoarelor criterii: managementul proiectului, structura și organizarea, activități desfășurate, procedurile formale și informale, structura costurilor, coerența.

Art. 19 Evaluarea performanței are în vedere măsura în care strategia a reușit să realizeze ceea ce și-a propus și va utiliza următoarele criterii: eficacitate (obiective realizate vs. obiective propuse), eficiență (obiective atinse vs. resurse utilizate în fiecare etapă a proiectului), economie (costuri reale vs. costuri estimate), disponibilitate (cantitatea și calitatea serviciilor oferite), progres (diferența dintre etapa inițială și rezultatele aplicării proiectului).

Art. 20 Evaluarea impactului SDL are în vedere consecințele proiectului. Criteriile de evaluare vor fi: măsura în care SDL a contribuit la atingerea scopului, măsura în care proiectul influențează formularea politicilor viitoare, participarea beneficiarilor, efecte de multiplicare, efecte secundare (legate de calitatea rezultatelor, etc.)

Art. 21 Documente care vor sta la baza evaluării sunt: rapoarte de activitate lunară a echipei de proiect, rapoarte intermediare și finale de activitate/proiect; planul strategic, care va cuprinde: graficul de derulare a activităților, indicatorii finali propuși, eșalonarea resurselor financiare; planul de activități - se vor întocmi planuri trimestriale de activități ce vor cuprinde: indicatorii propuși pe perioada considerată, activitățile din perioada anterioară, perioada curentă și perioada care urmează (n-1, n, n+1), utilizarea resurselor financiare pentru perioada acoperită de planul de muncă, precum și pentru perioadele viitoare.

Art. 22 Controlul va presupune stabilirea unui sistem de verificare a respectării planificării legate de implementarea strategiei de dezvoltare. Se vor efectua rapoarte de verificare pe teren. Programarea vizitelor (controalelor) vor avea în vedere anumite principii, cum ar fi: eficiența demersurilor administrative, păstrarea bunelor relații contractuale, verificarea aspectelor de ordin tehnic și financiar legate de proiect.

Art. 23 Controale operaționale care se vor efectua: controale ex-ante care vor fi efectuate pe baza procedurilor scrise pentru fiecare nivel de control în parte controale ex-post, realizate de către animator, astfel: eșantion 1% din valoarea totală eligibilă a proiectelor contractate.

Art. 24 Mecanismul de monitorizare pentru proiectele selectate de GAL. În procesul de monitorizare se urmărește: asigurarea cadrului procedural pentru monitorizarea proiectelor și verificarea modului în care actorii implicați în procesul de monitorizare pentru proiectele selectate respectă prevederile procedurale, în vederea realizării indicatorilor și obiectivelor prevăzute în SDL; propunerea de măsuri de remediere a deficiențelor semnalate, ori de câte ori se impune; emiterea clarificărilor către beneficiari cu privire la aplicarea uniformă a

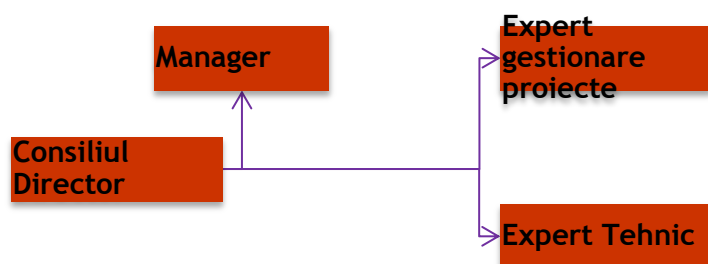
procedurilor de lucru și cu privire la prevederile contractelor de finanțare și asigurarea unei instruirii a beneficiarilor adecvate.

Art. 25 În procesul de monitorizare, GAL desfășoară următoarele activități: verificarea documentelor proiectelor selectate - verifică datele și informațiile din rapoartele de evaluare intermediare și finale elaborate de către beneficiari (beneficiarii vor încărca rapoartele de evaluare într-un soft care va permite monitorizarea atentă a evoluției); vizite de monitorizare: efectuează vizite de monitorizare la fața locului (o vizită la 6 luni pentru fiecare proiect).

Art. 26 Persoanele responsabile cu implementarea procesului de monitorizare și evaluare sunt managerul și expertul gestionare proiecte, acesta din urmă având următoarele îndatoriri: să urmărească implementarea proiectelor selectate, privind rezultatele, și îndeplinirea indicatorilor; să semnaleze din timp eventualele probleme care apar în implementarea proiectelor selectate; să propună măsuri de remediere a deficiențelor semnalate.

Art. 27 Vizitele de monitorizare contribuie la evitarea problemelor prin identificarea timpurie a acestora, precum și a oricăror dificultăți ce pot afecta implementarea cu succes a proiectului. Rolul vizitelor de monitorizare este de a se asigura că proiectul va fi implementat în conformitate cu termenii în care a fost aprobat, iar în cazul unor probleme de implementare, de a decide modul potrivit pentru rezolvarea problemelor. În perioada de monitorizare, beneficiarul trebuie să transmită (în formatul cerut de GAL), o dată la 6 luni rapoartele intermediare, iar anual rapoartele finale.

Funcțiile administrative pentru implementarea SDL sunt: **Manager** (coordonează activitatea GAL sub aspect organizatoric și al respectării procedurilor de lucru, coordonează animarea teritoriului, coordonează activitățile de cooperare, implementează procedurile de lucru, verifică respectarea termenelor impuse pentru desfășurarea activităților prevăzute în cadrul proiectului, se ocupă de partea de informare - comunicare); **Expert gestionare proiecte** (îl asistă pe Manager în îndeplinirea sarcinilor, gestionează registrele de intrări ieșiri, ține legătura cu AFIR și AM, depune dosarele de plată ale GAL, verifică conformitatea cererilor de plată ale beneficiarilor, împreună cu Managerul realizează activități de animare la nivelul teritoriului GAL); **Expert Tehnic** (primește și evaluează cererile de finanțare, organizează procesul de verificare și decizie asupra proiectelor depuse). Aceste persoane vor fi angajate în baza unui contract individual de muncă de minim 4 ore.

CAPITOLUL X: Planul de finanțare al strategiei

Planul de finanțare al Strategiei de Dezvoltare Locală a GAL Prietenia Mures-Harghita reflectă prioritățile identificate în teritoriu, așa cum au fost ele trasate și în Analiza Diagnostic și Analiza SWOT, coroborat cu capacitatea actorilor locali de a dezvolta proiecte. Teritoriul GAL are o suprafață de 922.19 km² și o populație de 33.500 de locuitori, aceste cifre raportate la alocarea financiară a LEADER (985,37 €/km², respectiv 19,84 €/locuitor) rezultă în o alocare financiară de 1.573.338 €. Din aceștia, 313.094 € (19,90% din sumă) sunt alocați ca și cheltuieli de funcționare și animare, respectându-se plafonul maxim 20% din total. Din cele **3 priorități** identificate ca fiind importante la nivel local, **Prioritatea P2** este cea mai importantă, astfel că are o alocare totală de 600.000 € . În cadrul acestei Priorități, Măsura cu cea mai mare alocare este **M5/2A**, cea dedicată dezvoltării sectorului agricol din teritoriu. Analiza SWOT relevă faptul că predomină populația ce activează în sectorul agricultură în toate cele 10 UAT-uri, tocmai din acest considerent trebuie dezvoltat potentialul economic al GAL-ului care este predominant agricol. Datorită potentialului economic al GAL : Agricultura (de ea fiind influențată întreaga populație a teritoriului) acestei măsuri îi sunt alocați 600.000 €.

Următoarea prioritate în ordinea importanței este **Prioritatea P6** (Măsurile **M1/6B**, **M2/6B**, **M3/6A**, **M6/6A**), prioritate care dispune de este o alocare financiară, cu 580.244 € . Aceasta prioritate urmarește implementarea unor proiecte cu impact economic, social, cultural și natural: reafacerea infrastructurii de bază și oferirea de servicii către populația locală, valorificarea obiectivelor turistice aflate în proprietate publică, facilitarea infrastructurii de acces către obiectivele turistice, facilitarea informării turiștilor (fie prin centre de informare turistică, fie prin semnalizarea corespunzătoare a obiectivelor, ajutarea comunităților aflate în risc de sărăcie și excluziune socială din teritoriu.

O altă prioritate este **Prioritatea P4**, aici avem Măsura **M4/4A**, care este dedicată refacerii, conservării și consolidării ecosistemelor din agricultură și silvicultură, măsură care dispune de o alocare financiară, cu 80.000 Euro.

**CAPITOLUL XI: Procedura de evaluare și selecție a proiectelor depuse în cadrul SDL
Organizarea sesiunilor**

Urmărind prioritățile identificate în SDL, GAL lansează pe plan local apeluri de selecție aferente fiecărei măsuri. Informațiile necesare depunerii proiectelor vor fi prezentate de către GAL în Ghidul Solicitantului și Manualul de Procedură aferent fiecărui apel de selecție, pe pagina de internet și la sediul GAL. Apelurile vor fi diseminate și în mass-media locale și la sediile consiliilor locale din teritoriu, utilizând o variantă simplificată.

Depunerea cererilor de finanțare- Animatorul asigură suportul necesar solicitanților pentru completarea Cererilor de Finanțare privind aspectele de conformitate pe care aceștia trebuie să le îndeplinească. Solicitanții și personalul GAL vor utiliza Ghidul Solicitantului și versiunea Manualului de Procedură aferente măsurii în cadrul căreia se încadrează proiectele, ambele documente disponibile pe pagina web a GAL. Solicitantul își depune proiectul la secretariatul GAL, sub forma Cererii de Finanțare și a documentelor anexă cerute prin Ghidul Solicitantului aferent apelului de selecție. Comisia de evaluare va verifica conformitatea proiectului și respectarea criteriilor de eligibilitate; Aceasta va completa Fișele standard pentru conformitate și eligibilitate și, în cazul în care este necesar, va realiza și verificarea pe teren a cererilor de finanțare conforme, utilizând formularul de verificare pe teren aferent. Comisia de evaluare poate solicita beneficiarului clarificări referitoare la îndeplinirea condițiilor de conformitate, eligibilitate și selecție dacă este cazul.

Evaluarea și selecția proiectelor- Experții vor acorda punctajul fiecărui proiect eligibil în funcție de criteriile de evaluare stabilite în Ghidul Solicitantului. În urma finalizării evaluării proiectelor conforme și eligibile, experții vor întocmi Raportul de Evaluare.

Comitetul de Selecție (CS)- Selecția proiectelor se efectuează de către CS. Criteriile de selecție vor fi cele enunțate în SDL și detaliate în Ghidul Solicitantului. GAL va stabili punctajul acordat pentru fiecare criteriu de selecție, astfel încât punctajul maxim pe proiect să nu depășească 100 de puncte. Tot în cadrul Ghidului Solicitantului se va stabili punctajul minim obligatoriu pentru selecție și criteriile de departajare ale proiectelor cu același punctaj. GAL va acorda prioritate criteriilor de selecție locală și proiectelor inovative (soluții noi la probleme vechi, introducerea și dezvoltarea unor produse noi, noi sisteme de piață, modernizarea activităților tradiționale prin aplicarea de tehnologii noi etc.)

PARTENERI PUBLICI 24,39%		
Partener	Funcția în CS	Tip /Observații
Partener public	Vicepreședinte	
Partener public	Membru	

PARTENERI PRIVAȚI 68,85%		
Partener	Funcția în CS	Tip / Observații
Partener privat	Președinte	
Partener privat	Membru	
Partener privat	Membru	
Partener privat	Membru	
SOCIETATE CIVILĂ(4,88%)		
Partener	Funcția în CS	Tip / Observații
Societate civila (ONG)	secretar	
PERSOANE FIZICE RELEVANTE (4,88%)		
Partener	Funcția în CS	Tip / Observații

CS este format din 7 membri, dintre care maximum 2 din sectorul public și 5 parteneri privați/ ai societății civile, stabilit de către Consiliul Director. Pentru fiecare membru al CS se va stabili un membru supleant. La selecția proiectelor se va aplica regula „dublului cvorum”: pentru validarea voturilor este necesară prezența a cel puțin 50% din membrii CS, din care peste 50% să fie din mediul privat/ societatea civilă. **Rezultatele procedurii de selecție și contestații**- Experții vor întocmi și completa o „Fișă de Verificare a criteriilor de selecție”, care trebuie să cuprindă toate criteriile de selecție prevăzute în Ghidul Solicitantului. Fișa de verificare a criteriilor de selecție va fi completată și semnată, pentru toate proiectele declarate eligibile, de către Comisia de evaluare. După încheierea etapei de verificare și selecție a proiectelor, GAL va face public Raportul de Selecție Intermediar . Beneficiarii ai căror proiecte nu au fost selectate pot depune, contestații la secretariatul GAL. Termenul de depunere a contestațiilor este de 5 zile lucrătoare de la afișarea Raportului Intermediar de Selecție. Contestațiile primite vor fi analizate de către Comisia de Soluționare a Contestațiilor (CSC), în baza unei proceduri interne elaborate de Aparatul Administrativ și aprobată de Consiliul Director. CSC va fi nominalizată de către Consiliul Director de fiecare dată când este necesară soluționarea unei contestații și va conține alți membri decât cei implicați în CS a cărei proceduri de selecție este contestată. După încheierea procesului de evaluare și a etapei de soluționare a contestațiilor (dacă este cazul), CS va întocmi un Raport Final de Selecție în care vor fi înscrise proiectele retrase, cele neeligibile, cele eligibile neselectate și cele eligibile selectate, valoarea acestora și numele solicitanților, cu evidențierea celor selectate în urma soluționării contestațiilor. Raportul Final de Selecție va fi semnat și aprobat de către toți membrii prezenți ai CS și afișat la sediul GAL în maxim 90 de zile de la închiderea sesiunii de depunere.

CAPITOLUL XII: Descrierea mecanismelor de evitare a posibilelor conflicte de interese conform legislației naționale

GAL va adopta o politică de prevenire și soluționare a conflictelor de interese. Angajații și colaboratorii GAL implicați direct în proces au obligația utilizării de reguli și proceduri care să asigure respectarea următoarelor principii:

- O bună gestiune financiară bazată pe aplicarea principiilor eficacității și eficienței;
- Respectarea principiilor de liberă concurență și de tratament egal și nediscriminatoriu;
- Transparență - punerea la dispoziția tuturor celor interesați a informațiilor referitoare la măsurile lansate;
- Prevenirea apariției situațiilor de conflict de interese în cursul întregii proceduri de selecție a proiectelor;
 - Excluderea cumulului - activitatea ce face obiectul cererii de finanțare a proiectelor nu poate să beneficieze de sprijin financiar din alte surse de finanțare nerambursabilă, cu excepția sumelor ce constituie ajutor de stat, acordat în condițiile legii;

GAL va preciza în măsura lansată/fișa de date/invitația de participare/anunțul de participare numele evaluatorilor/persoanelor care fac parte din comisia de achiziție/Consiliul Director;

GAL va solicita beneficiarilor /ofertantului documente pe care le consideră edificatoare pentru a se asigura că niciunul dintre ofertanți nu se află în situațiile de excludere prevăzute de actele normative în vigoare; GAL va solicita beneficiarilor/ ofertanților o declarație pe propria răspundere cu privire la neîncadrarea în situația de conflict de interese; Orice persoană care face parte din structurile de verificare a proiectelor și este în același timp angajată în orice fel de relație profesională sau personală cu promotorul de proiect sau are interese profesionale sau personale în proiect, are obligația de a prezenta o declarație în scris. (în care să explice natura relației). Fiecare persoană implicată în procesul de evaluare și selecție a proiectelor de la nivelul GAL (angajați GAL implicați în evaluare, membrii Comitetului de Selecție și membrii Comisiei de Soluționare a Contestațiilor) va semna o Declarație pe propria răspundere privind evitarea conflictului de interese, în care se vor menționa cel puțin următoarele aspecte: numele și prenumele declarantului; funcția deținută la nivel GAL; rolul în cadrul procesului de evaluare, Comitetului de selecție / Comisiei de Soluționare a Contestațiilor; luarea la cunoștință a prevederilor privind conflictul de interese așa cum este acesta prevăzut la art. 10 și 11 din OG 66/2011, Secțiunea II - Reguli în materia conflictului de interes; asumarea faptului că în situația în care se constata că această declarație nu este conformă cu realitatea, persoana semnatară este pasibilă de încălcarea prevederilor legislației penale privind falsul în declarații.